

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Vol. LXXVIII Kaina 25 c.

ANTRADIENIS — TUESDAY, BIRŽELIS — JUNE 5, 1984

Nr. 111

LKB Kronika Nr. 61

Žinios iš vyskupijų

(Tešynys)
NAUJI
POGRINDŽIO
LEIDINIAI

„Lietuvos ateitis“ Nr. 6. Periodinis jaunimo leidinys pasirodė šių metų gegužės mėnesio pabaigoje. Jame gvildenamos tautinės bei šiuolaikiniam Lietuvos jaunimui aktualios problemos.

„Lietuvos ateitis“ Nr. 7, dedikuotas nuteistam kun. Alfonsui Svarinskui, pasirodė rugsėjo mėnesio pabaigoje. Leidinyje plačiai aptariama kun. A. Svarinsko teismas bei kun. S. Tamkevičiaus areštas; atspausdintas tikinčio Lietuvos jaunimo kreipimasis į užsienyje gyvenančią lietuvių jaunąją kartą.

„Aušra“ Nr. 35-75. 1983 m. vasario mėnesį pasirodė pogrindžio leidinio „Aušra“ 35-tasis numeris. Leidinyje ypatingo dėmesio susilaukia straipsnis „Aušrai“ šimtas metų“, kuriame išsamiai nušviečiama ta aplinka, kurioje po 19 metų spaudos draudimo pasirodė pirmojo lietuvių laikraščio „Aušra“ numeris: „Ji — lietuvių atgimimo pradžia, pirmas sąmoningas žingsnis į savo ateitį. Tai, anot prof. Biržiškos, didžiausia pasaulyje revoliucija, kokią istorija težiūnanti — sukilimas vos pradedančios susiprasti tautelės prieš didžiulę rusų-vokiečių lenkų santarvę“, — rašoma leidinyje. „Aušra“ Nr. 35 reiškia protestą dėl kun. Alfonso Svarinsko suėmimo; supažindina skaitytojus su lietuvišiais kalnais Mordovijos 385-3 zonoje. Leidinyje nemažai vietos užima straipsnis „Keturiasdešimt metų (1904-1944)“, kuriame

apžvelgiamas ekonominis Lietuvos gyvenimas, kultūrinė krašto veikla.

„Aušra“ nr. 36(76). 1983 m. balandžio mėnesyje pasirodžiusiam „Aušros“ numerio įvadiniam straipsnyje „Aušra“ — pavyzdys šiandienai — iškeliama istorinė leidinio reikšmė lietuvių tautai, — amžių glūdumoj ji surado tautinės savirabos pagrindą ir iš ten prikėlė idealą ateičiai“, parodoma, kad ir šandien „kėsinamasi į tas pačias vertybes, bet tik didesne jėga, platesniu užmoju ir rafinuotiau, „todėl raginama „Mokyti iš praeities! Neatsizadėti tuomet gintų ir dabar gintų vertybių“. Straipsnyje „Jėga ir teisė“ pasisakoma už tikrą demokratiją, kurioje svarbų vaidmenį turi krikščionybė su savo pažiūra į žmogų, kaip su niekuo nesulyginamą vertybę. Nemažai vietos leidinyje skiriama Gulago keliais einantiems mūsų tautos kaliniams bei tremtiniam; gvildenamos moralės — tvirtos šeimos klausimai, teismas straipsnis „Keturiasdešimt metų (1904-1944)“.

Lietuvi, nepamiršk!

Kun. Alfonsas Svarinskas Kun. Sigitas Tamkevičius Jadvyga Bieliauskienė Sergejus Kovaliovas Antanas Terleckas Julius Sasnauskas Povilas Pečelidnas doc. Vytautas Skuodis Mečislovas Jurevičius Balys Gajauskas Gintautas Iešmantas Viktoras Petkus Algirdas Statkevičius ir kiti neša nelaisvės pančias, kad tu galėtum laisvai gyventi ir tikėti!

Demokratatai baigia pirminius rinkimus

Los Angeles. — Demokratai partijos kandidatų kovos eina prie galo, baigiasi pirminiai rinkimai. Ši antradienį balsavimą sezonas užsibaigs rinkimais: Kalifornijoje, New Jersey, Naujoje Meksikoje, Pietinėje Dakotoje ir Vakarų Virginijoje. Bus išrinkti 486 delegatai į konvenciją.

Visi trys dar likę kandidatai važinėjo po pirminių rinkimų valstijas, viliojo balsus, žadėdami išspręsti visas Amerikos problemas ir kaltindami vienas kitą. Kandidatas Jacksonas ragino balsuoti visus juoduosius, visus meksikiečius. Jis paskelbė, kad Kubos diktatorius Fidel Castro jį pakvietė aplankyti Kubą. Jis pakvietimą priėmė ir vyks į Kubą dar šį mėnesį, o taip pat aplankys ir Nikaragvą. Jacksonas nurodė, kad Amerika palaiko santykius su Sovietų Sąjunga ir komunistine Kinija. Kodėl nepalaikyti ryšių ir su Kuba?

Kalifornijoje Jacksonui daug pakenkė centrinį žydų organizacijų pareiškimai. Praėjusį ketvirtadienį nacionalinis B'nai B'rith pirmininkas N. Perlmutter pareiškė, kad Jesse Jacksonas — antisemitas. Kalifornijoje

žydai balsuotojai demokratų partijoje sudaro 10 nuos. visų balsų. Net ir sen. Hart, kuris anksčiau buvo pareiškęs, kad Jacksonas užsitaravo būti kandidatu į viceprezidento vietą, pradėjo uoliai aiškinti kad jis nemano kviesti Jacksono savo partneriu. Kandidatas Mondale paskutinėse dienose kietai puolė sen. Harto nepatyrimą, jo nesurendimą, jo neaiškūs pareiškimus. Hartui nemažai pakenkė „nekaltas“ pasakymas, kad jo žmona laiminga, nes ji veda kampaniją Kalifornijoje, o jam tenka New Jersey lankyti chemikalais užterštus šiukslynus. Tas sukėlė kritiką New Jersey spaudoje, sumažino Harto šalininkų entuziazmą. Stebėtojai mano, kad New Jersey demokratų pirminiuose balsavimuose dalyvaus tik apie 30 nuos.

Buvęs sen. McGovern buvo pakviestas visus tris kandidatus į lėšų organizavimo banketą. Mondale ir Hart dalyvavo, tačiau Jacksonas atsisakė. Jis užsigevo, kai McGovernas pasiūlė Mondalei ir Hart bendrai kandidatuoti prieš Reaganą ir užgydyti demokratų partijos žaizdas.

Prezidentas Reaganas su žmona Nancy istorinėje Dublino pilyje, kur svečių garbei buvo surengtas banketas. Kairėje Airijos vicepremjeras Dick

Spring. Dešinėje — premjeras Garret FitzGerald, bankete pasakęs pamokslą, kaip Amerika turėtų elgtis Centrinėje Amerikoje.

Bando derėtis su Nikaragva

Managva. Praėjusios savaitės pabaigoje įvyko keli netikėti politiniai ėjimai Centrinėje Amerikoje. Valstybės sekretorius Shultz, dalyvavęs penktadienį Salvadoro prezidento Duarte inauguracijos iškilmėse, nuvyko į kaimyninę Nikaragvą, kur pasimatė su sandinistų chuntos vadu Daniel Ortega Saavedra. Po to sekretorius išskubėjo į Europą, kur susitiko su prezidentu Reaganu.

Valstybės departamentas skelbia, kad Nikaragvoje buvo kalbėta apie santykių pagerinimą. Iki šiol joks ministerio rango Amerikos pareigūnas nebuvo Nikaragvoje po sandinistų revoliucijos. Buvęs valstybės sekretorius Haigas buvo susitikęs su Nikaragvos pareigūnais 1981 m. Amerikos Valstybių Organizacijos suvažiavime. Sekretorius Shultz pripažino korespondentams, kad bandoma surasti išeitį iš susidariusios Centrinėje Amerikoje padėties. Amerikos pažiūros ir sandinistų režimą Nikaragvoje nėra pasikeitusios. Amerikai toliau reikalauja, kad Nikaragva sustabdytų savo revoliucijos eksportavimą į Salvadorą ir kitas kaimynines šalis; reikalauja atsakyti Nikaragvos kariuomenės patarėjų iš Kubos ir kitų komunistinių šalių; reikalauja, kad Nikaragvos vyriausybė laikytųsi savo pažadų gerbti žmogaus teises. Tuomet Amerikos vyriausybė sumažins savo spaudimą sandinistų režimui.

Valstybės departamentas nurodė, kad prezidentas Reaganas siekia išspręsti Centrinės Amerikos problemas taikingomis priemonėmis, jei marksistai su tuo

Jacksonas pasakė kovosią, kad partija nesikraustų juodųjų ir kitų vargšų. Daug neteisingumo būvę pietinių valstijų pirminiuose balsavimuose. Jei reikės Jacksonas eisias į teismus ieškoti teisybės.

Georgijos demokratų partijoje vyksta piktai ginčai dėl valstijos delegacijos pirmininko. Mondale šalininkai teigia, kad delegacijai turėtų vadovauti valstijos gubernatorius. Jacksono ir Harto šalininkai nori pirmininku išrinkti Atlantoso miesto merą Andrew Young.

sutiks. Nikaragvos Ortega Saavedra pasakęs sekretoriui Shultzui, kad jis sutiktų pasimatyti su Reaganu. Toks varge paskendusios valstybės vadeivės pareiškimas užgavo kai kuriuos JAV diplomatus. Nikaragvos laisvės kovotojų vadas Eden Pastora iš Kostarikos buvo išvežtas į Venecuelą, kuri atsiuntė liginines lėktuvą su medicinos personalu. Pastora praėjusį trečiadienį buvo sužeistas atnatele savo štabe Nikaragvos-Kostarikos pasienyje. Pastora išvykdamas pareiškė korespondentams, kad atnatele greičiausiai surengė Amerikos CIA agentai, nes CIA jį kaltino už tai, kad jis priešinosi dviejų Nikaragvos sukilėlių grupių sujungimui. Praėjusį ketvirtadienį Pastora dėl atnatele kaltino Nikaragvos sandinistus. Spaudos konferencijoje, prieš bombos sprogimą, Pastora dar sūspėjo pasakyti, kad jis savo jėgas sujungtų su demokratinėmis, tautinėmis, antiimperialistinėmis jėgomis, tačiau nesijungtų su buvusiais somozininkais, kurie gynė Somozos diktatūrą. Iš Honduro veikiančioms sukilėlių jėgoms vadovauja pulkininkas Bermudez, buvęs Somozos karininkas.

Salvadoro prezidento prievais ceremonijose nedalyvavo dešiniųjų partijos kandidatas į prezidento vietą Roberto d'Aubuisson. Jis tvirtina, kad Amerika kišosi į rinkimus, savo pinigais nupirko Duarte prezidentūrą. Tai buvusi Salvadoro gėda. Stebėtojai tvirtina, kad Duarte rinkimus laimėjo po to, kai suskilo Salvadoro dešinieji. Tarp kairiųjų irgi yra nemažai tokių, kurie linkę derėtis su nauju prezidentu. Kai kurios marksistų grupės jau planuoja iškelti savo kandidatus ateinančių metų kovo mėn. parlamento rinkimuose. Žinoma, prieš tai Duarte turės garantuoti kandidatams asmeninį saugumą. Prezidentas Duarte turės sunkų uždavinį — sujungti seniai kariaujančias Salvadoro grupes: radikalius dešiniuosius ir kairiuosius teroristus.

Ar dar gyvas A. Sacharovas?

Florencija. — Italijos rašytoja Giovanna Giubelli telefonu susisieko su sovietų mokslininko Sacharovo žmona Yelena Bonner. Ši pasakiusi: „Sacharovo jau nėra mūsų tarpe. Padėk man“. Nežūrint sovietų spaudos pareiškimų, kad Sacharovas gyvas ir sveikas, užsienio spaudos agentūros spėlioja, ar jis nėra miręs. Gegužės 2 d. jis buvo Gorkyje pradėjęs bado streiką. Po to sovietų saugumo agentai jį nežinia kur išvežė.

Nikaragvos laisvės kovotojų vadas Eden Pastora, sužeistas praėjusios savaitės atnatele, pasakė Venecueloje, kad, pasveikęs, jis tęs kovą dėl demokratinės, laisvos Nikaragvos.

Vakarų Vokietijoje oro pratimų metu nukrito du JAV aviacijos lėktuvai, keturi lakūnai išsigelbėjo.

Persų įlankoje dega laivai

Kuwaitas. — Irako lėktuvai puolė Persų įlankoje tuščią turkų tanklaivį, plaukiantį į Irano uostą, jį sužalojo ir padegė. Įgulą išgelbėjo Irano pakrančių sargybos laivai, trys buvo sužeisti, paguldyti ligininėn.

Irano užsienio reikalų ministerijos aukštas pareigūnas Mohammed Sadr išvyko į Maskvą penkių dienų vizito. Spėjama, kad Iranas bandys įtikinti Maskvą, kad ji neremtų ginklais Irako vyriausybės. Maskva atnaujino ginklų siuntimą Irakui po to, kai Irano vyriausybė pradėjo persekioti vietinius komunistus ir suėmė Tudeh partijos vadus.

Jungtinių Tautų Saugumo Taryba, neminėdama Irano vardo, pasmerkė Persų įlankoje plaukiojančių laivų puldinėjimus. Rezoliucijoje ypač smerkiami puolimai tarptautiniuose vandenyse, toliau nuo kariaujančių šalių. Teherane parlamento pirmininkas pasakė, kad Iranas pasirengęs pradėti pasitarimus, kad nuo Persų įlankos būtų atitolinta katastrofa. Irano premjeras pasmerkė Jungtinių Tautų rezoliuciją. Geresnės Irano ir nesitikėjo, pasakė premjeras, pridėjęs, kad Iranas jokių įsakymų iš kitų nepripažins. Irano ambasadorius Jungtinėse Tautose pasakė spaudai, kad Persų įlanka arba bus laisva visoms valstybėms arba nebus laisva nė vieni.

Indijos riaušės

New Delhi. — Indijos vyriausybė visai uždarė Punjabo provincijos ryšius su kitomis Indijos dalimis, įvedė komendantą valandą 36 valandoms, sustabdė judėjimą, apsupo Amritsaro miestą ir atsiuntė daugiau kariuomenės, nes sikhų tikėjimo žmonių riaušės nesibaigia. Nuo 1982 m. Punjabe žuvo 550 žmonių. Per paskutines dvi savaites žuvo 88. Sikhų šventykloje Amritsare slapstosi teroristų vadai. Spėjama, kad Indijos kariuomenė bandys sukiličius suimti, nors įžengimas į šventyklą sukels dar didesnį sikhų pasipriešinimą.

Invazijos sukaktis

Paryžius. — Prancūzija šią savaitę turės daug svečių, tarp paprastų turistų bus daug vyriausybės atstovų, valstybių galvų, jų tarpe prezidentas Reaganas. Bus minima sąjungininkų kariuomenės 1944 m. birželio 6 d. puolimo Normandijoje 40 m. sukaktis. Žygiui vadovavo generolas Dwight Eisenhoweris.

„D-Day“ invazijoje dalyvavo: Pirmoji JAV armija, susidedanti iš 4-tosios, 1-mosios ir 29-tosios Pėstininkų divizijų ir 2-trojo Šaulių bataliono. Britanija metė į šią invaziją: 3-čiąją ir 50-tąją Pėstininkų divizijas. Kanada atsiuntė 3-čiąją Pėstininkų diviziją.

Normandijos pajūris buvo padalintas į penkias išsikėlimo vietas: Utah, Omaha, Gold, Juno ir Sword. Pirmąją puolimo dieną į vokiečių užnugarį buvo išmestos: JAV 82-troji ir 101-moji parašutininkų divizijos, o britų-kanadiečių fronte išmesta britų 6-toji divizija. Britų divizijas parėmė dar prancūzų, lenkų, olandų daliniai. Puolime ir prietilčio sudaryme dalyvavo: 58,000 Amerikos pėstininkų, 16,000 parašutininkų ir 75,000 britų ir kitų

Olandija atideda raketų sprendimą

Haga. — Olandijos vyriausybė paskelbė, kad ji atidės vidutinio nuotolio branduolinių raketų išdėstymą Olandijos teritorijoje. Pagal NATO valstybių planą, Olandija turėjo priimti 48 skriejančias raketas. Olandijos kabinetas nutarė paskutinį sprendimą dėl tų raketų priimti iki 1985 m. lapkričio 1 d., jei iki to laiko NATO šalys nesusitarė su Sovietų Sąjunga.

NATO valstybės 1979 m. nutarė atsakyti į rusų raketų ir iki 1988 m. išdėstyti Europoje 572 raketas. Vakarų Vokietijoje, Britanijoje, Belgijoje, Olandijoje ir Italijoje. Olandai ilgai vilkino sprendimą ir dabar „atidėjo“ išdėstymą pradžią.

Pačioje koalicinėje olandų vyriausybėje yra daug raketų priešininkų. Vyriausybė būtų subyrėjusi, jei nebūtų priimtas šis kompromisas. Tuomet galėjo ateiti socialistų vyriausybė, kuri visiškai nusistatys prieš raketas.

Vokietijos vyriausybė išreiškė apgailestavimą dėl Olandijos nutarimo. Toks elgesys gali tik paskatinti Maskvą toliau bandyti skaldyti Vakarų gynybos pakta, pasakė vokiečių kalbėtojas.

Indijos riaušės

New Delhi. — Indijos vyriausybė visai uždarė Punjabo provincijos ryšius su kitomis Indijos dalimis, įvedė komendantą valandą 36 valandoms, sustabdė judėjimą, apsupo Amritsaro miestą ir atsiuntė daugiau kariuomenės, nes sikhų tikėjimo žmonių riaušės nesibaigia. Nuo 1982 m. Punjabe žuvo 550 žmonių. Per paskutines dvi savaites žuvo 88. Sikhų šventykloje Amritsare slapstosi teroristų vadai. Spėjama, kad Indijos kariuomenė bandys sukiličius suimti, nors įžengimas į šventyklą sukels dar didesnį sikhų pasipriešinimą.

sąjungininkų pėstininkų bei 6,900 parašutininkų. Kariuomenė atvežė 4,000 įvairiausių laivų. Vieni išlaipino kareivius, kiti laivai savo ugnimi dengė jų išsikėlimą. Vokietija Vakarų fronte turėjo apie 70,000 vyrų. Trys kovose patyrusios divizijos stovėjo toliau nuo jūros, atsargoje. Visai vokiečių kariuomenei vadovavo feldmaršalas Erwin Rommel, pasižymėjęs Afrikos mūšiuose.

Prie šios invazijos pasisekimo daugiausia prisidėjo didelė sąjungininkų persvara ore. Vokiečiams jau trūko lėktuvų ir skysto kuro.

Pirmąją puolimo dieną amerikiečiai prarado 1,465 kareivius žuvusius, 1,928 — dingusius ir 3,184 kareiviai buvo sužeisti.

Tarp sąjungininkų, kurie šią savaitę minės birželio 6 d. invaziją Normandijoje, bus ir Sovietų Sąjungos delegacija, vadovaujama generolo. Sovietų spauda kartoją jau seniai pabrėžiamą istoriją, kad tik sovietų liaudis laimėjo karą prieš nacių Vokietiją. Sąjungininkai Vakaruose tyčia vilkinti antro fronto atidarymą. Kol sąjungininkai išsikėlė Normandijoje sovietai jau kovojo trejus metus. Karą nulėmė „nenugalimoji sovietų armija“, jos liaudies partizanai, rašo „Pravda“, pridėdama, kad dabartinis minėjimas Normandijoje reikalingas Reagano rinkiminei kampanijai prieš lapkričio mėn. rinkimus. Reaganas praleido karą saugiosse užfrotose linijose, o dabar, po 40 metų, nutarė aplankyti kovų vietą, rašo „Pravda“.

Spaudos konferencijoje sovietų karo istorikai birželio 1 d. aiškino užsienio korespondentams apie „D-day“ reikšmę. Per pirmas 15 kovų dienų sąjungininkai prarado 122,000 kareivių, o vokiečiai turėjo 113,000 užmuštų. Per visą karą amerikiečių žuvo 405,000, o britų žuvo 379,000. Tuo tarpu Sovietų Sąjunga prarado 20 milijonų, pasakė sovietų generolas Ivan Krupčenko.

Maršalas Ustinovas gegužės 9 d. pasakė Vokietijos pasidavimo sukakties proga, kad sąjungininkai Vakaruose klasoją istorinius faktus. Vokietija karą pralaimėjo Rytuose.

Spaudos konferencijoje vienas Vakarų Vokietijos reporteris paprašė sovietų karo istorikų paaiškinti, duoti naujų faktų apie nacių-sovietų 1939 m. pasirašytą nepuolimo sutartį, kuri atidarė vokiečiams kelią pradėti invaziją Lenkijoje. Istorikai Maskvoje to nepaaiškino.

Vakarų spauda sutinka, kad sovietai pralaimėjo karą 20 milij. žmonių, tačiau į tą skaičių jie sudeda visus žuvusius kareivius ir civilius, visus nacių išžudytus žydus, Stalino išvežtus ir nukankintus piliečius ir okupuotų kraštų žmones, sudeda į nelaisvę be kovų pasidavusius rusų kareivius, visus pabėgusius nuo komunistinio teroro.

KALENDORIUS

Birželio 5 d.: Bonifacas, Marcija, Kantautas, Dauga.
Birželio 6 d.: Norbertas, Kandida, Tauras, Meta.

ORAS

Saulė teka 5:17, leidžiasi 8:21. Saulėta, temperatūra diena 85 l., naktį 65 l.

KELIAS Į SVEIKATĄ

NESIRGTI IR SVEIKAI PAJĖGUMO UGDYMAS

KELIAS Į SVEIKATĄ, 6515 So. California Ave., Chicago, Ill. 60629

JONAS ADOMAVICIUS, M.D.

PAKELTO KRAUJOSPŪDŽIO SUTVARKYMO SVARBA

Sveskimės taip labai tamsiame sveikatos lauke — kitaip be reikalo vargsime ne tik patys, bet ir kitus varginsime.

Mediciniškas raginimas

Pilna apie mus visokių patarimų visose gyvenimo srityse, įskaitant ir pakelto kraujospūdį. Gaila, kad ne visada tokie patarėjai yra pakankamai pajėgūs. Dėl to šiaip žmonės ima kraujospūdžio reikale pasimesti ir jie pradeda eiti savitu keliu, kuris ne visada esti sveikatos atžvilgiu teisingas.

Todėl kiekvienam reikia apsisūsti šiuo metu mediciniškai sviesia pakelto kraujospūdžio reikale. Tik tada žmonės bus sveikesni ir dėl to laimingesni. Nepasitenkinami mediciniškai vidutiniškimu: visi ryškios kalbamų reikalui siekti dabartinės medicinos sviesos. Štai ji. Ją ne tik širdin įsidėkime, bet ir galvose pasilaikykime. Padalinta dalimis pakelto kraujospūdžio reikalui tiesa šitaip atrodo.

1. Turint pakelto kraujospūdį kraujas per daug spaudžia iš vidaus arterijų sienas. Toks spaudimas yra pagrindinė priežastis gauti trijų sunkiausių negėjų: širdies atakos, vienos kūno pusės paralyžiaus (stroko) ir inkstų susirgimo. Tos trys ligos dažniausiai priklauso per ankstyvą mirtį. Mat, be širdies, be smegenų ir be inkstų ne tik vargšelis, bet ir milijonierius negali gyventi.

2. Laimė, kad pakeltas kraujospūdis gali būti sutvarkytas — sukontroliuotas, nors ir nepagydytas. Visą amžių reikia tinkamai jį kontroliuoti. Tada minėtų trijų negėjų žmogus gali išvengti. Tai didelė paskata visiems dabar girebti hipertenzijos tvarkymu, nes iki dabar net 70% visų tokių ligonių nepildo gydytojo nurodymų ar, tik pro pirštus žiūrėdami, seka gydytojo patarimus. Taip elgdami, aišku, jie šaukiasi širdies atakos, smegenų negėvės ir inkstų susirgimo giltinės. O kai jos pasirodo, tada galvutėliais liekia nuo jų gintis ligoninėna. Suprantama, kad tada tokiems dažnai yra šaukštai jau po pietų. Šitaip elgtis ne vienam lietuviui nereikėtų.

3. Kiekvienas turi tikrinti savo kraujospūdį pas gydytoją ir jį žinoti. Jis nustatomas tris kartus matuojant skirtingomis dienomis. Niekada nepradedamas gydymas po pirmo pamatavimo. Matuojama ramioje aplinkoje, ramiai žmogui nusiteikus ir mažiausiai dešimt minučių ramiai pasėdėjus. Matuoti geriausiai gyvsidabrio aparatu. Nepirkite paprastų — dabar prekybininkų peršamų — pigių aparatų. Nesimatuokite kraujospūdžio bankuose, susirinkimuose, au-

tomatiškose mašinos ir kaip kitaip netinkamu būdu. Tada neturėsite klaidingų duomenų, kurie kartais jautresnius žmones labai išvargina — išgąsdina.

Pradėti gydytis nuo pakelto kraujospūdžio reikia visada esant gydytojo žinioje. Žinoma, ir gydytojas turi būti budrus — bereikalo nepradedas gydymo. Mat, kiekvienas vaistas, o ypač prieš pakelto kraujospūdį vartojamas, yra nuodingas kūnui. Reikia visada pradedant gydymą nuo hipertenzijos apsvarstyti: ar pakelto kraujospūdžio sutvarkymo nauda bus didesnė už gydymui naudojamo vaisto žalą daromą kūnui.

Mažas kraujospūdžio (svaibiausia skaitytinas antras — diastolinis) pakilimas yra kraujospūdžio diastolinis nuo 90 iki 100 mm Hg. 60-70 procentų visų hipertenzijos komplikacijų atsitinka turint minėtai mažą kraujospūdžio pakilimą per dešimt ar dvidešimt metų. Išeina, kad gydyti reikia daugelį žmonių, o tik dalis jų gana gerai: išvengia komplikacijų — kiti jų visai negauna.

4. Per tris ar šešis mėnesius žmogus gali pats save gydyti nuo mažai ar vidutiniai pakelto kraujospūdžio visai *ne* vartodamas vaistų. Kai distilinis (antras) kraujospūdis neviršija 109 mm Hg, daugiau negu pusė tokių ligonių gali sunormuoti savo pakelto kraujospūdį visai be vaistų, tik jiems reikia iki normos suliesėti ir druskos valgyti per parą nedaugiau suvartoti kaip 75 mEq (išmokime naujus svorio matavimus: vienas gramas druskos yra lygus 16,7 mEq — taigi druskos nedaugiau paroje suvartoti kaip 4 gramus. Vienas lygmanas arbatinis šaukštelis druskos yra penki gramai.

5. Paciam padedant, be vaistų apsinant gydyti pakelto kraujospūdį daugeliui žmonių pasiseka jį sunormuoti pildant šiuos šešis reikalavimus:

a) Judėk — užsiimk, dirbuokis, mankštinkis, smarkiai pavaikščiok, dviračiu pavažinėk ar ristele pabėgiok.

b) Numesk — sunormuok perdidelį svorį.

c) Nustok rūkęs tabaką (taip pat žižiovojes ar kramtes).

d) Sumažink druskos kiekį maiste.

e) Sumažink įtampą: naudodamas maldą — giesmę, dainą, meditaciją. Reikės išmokti atpalaiduoti įvairius raumenis; prisisėdinti šilumai — tokiu gilaus alsavimo pratimus kartoti per dieną dažnai; turės žmogus pasilsėti — sakysim, laisvai — užsisvajojus ar su išmintingu žmogum besikalbant pasivaikščioti.

f) Padidink kalio (potasium) naudojimą. Kalio yra žaliose daržovėse, žalios spalvos lapuose (lietuvių pamėg-

Gegužinėms pamaldoms Sodybos gėlynuose vadovauja Alfonso Sidagis, Bronė Bužinskienė (vid.) ir Ema Umbrazienė. Nuotr. M. Nagio

tuose kopūstuose — aišku, šviežiose, nes druską reikia mažinti gydyantis nuo hipertenzijos, todėl tokiems reikia vengti raugintų kopūstų). Dar kalio yra javuose — pilnuose — nepikliauotų javų miltuose ir rėšutuose. Todėl visi nuo šiandien valgykite tik labai stambiai maltų grūdų duoną bei toki ragaišį. Čia nesvarbu yra dažai — be selenų nudažyta juodai duona — tokios nėra rankas neimkite, juo labiau j burną niekada jos nedėkite. Taip gydytis gali mažai ar vidutiniai pakelto kraujospūdžio turintieji. Žinoma, tokio šešeriopio režimo mažinant pakelto kraujospūdį turi prisilaikyti kiekvienas nuo tos ligos besigydytysis, įskaitant ir vaistus naudojančius. Mat, tie, kurie jau nuo seno yra pripažinti turintieji pakelto kraujospūdį jiems prisisėdintis vaistais. Tik ir privalo prisilaikyti minėtų šešių reikalavimų.

6. Yra žmonių, kurie turi labai nepastovų kraujo spaudimą pakilimą — jis pas tokius labai svyruoja. Yra dar ant ribos pakelto kraujospūdžio turintieji: tai tie, kurių antras — diastolinis kraujospūdis kartais yra didesnis negu 90 mm Hg-turi būti gydomi be vaistų (nonpharmacologicaly). Žinoma, tokius reikia sekti — jie turi reguliariai pas gydytoją, mažiausiai kas mėnuo, pasirodyti. Nelaimė tokiam pacientui, kuriam gydytojas dėl kadaise turto pakelto kraujospūdžio ir dabar tik retkarčiais truputį pakylancio prirašo prieš spaudimą vaistus ir kalio tabletes. Toks pacientas turi būti gydomas be vaistų. Tą tiesą visi gerai įsidėkite ir net gydytojai apie tai perspekite.

7. Visi nuo pakelto kraujospūdžio vaistai turi šiojį tokią neigiamą veikimą į kūną. Vaistai yra trejopos kilmės: šlapimą varantieji, kraujo indus išplečiantieji ir smegenis veikiantieji. Pirmas vaistas kiekvienam tokiam ligoniui, kai jis pradėdamas gydytis, yra šlapimą varantis, sakysim, dyazide kapsulės. Jos imamos iš ryto po vieną (retai kad du daugiau) per parą. Varys šlapimą. Žmogus neturi skųstis, kad jam reikia dažniau šlapintis ir dėl to jis pradeda tuos vaistus tik retkarčiais imti. Tai mirtina mediciniška nuodėmė. Joks pacientas neturi pats tokius vaistus reguliuoti. Pasitark visada su gydytoju ir jam savus negėrumus (sąryšyje su vaistų emimu atsiradusius) pasakyk.

8. Gydytojas visada turi paaiškinti, kaip vaistas veikia ligoniui. Turi perspėti apie vaisto neigiamą veikimą ir pacientas turi sekti apie tai ir laiku gydytojui pranešti.

9. Turintieji širdies ir kraujagyslių sklerozę prišaukiančiuosius niekadėjus: cholesterolio (total) ir Low Density Cholesterol — LDL (lipoprotein) kiekį, rūkymą, kraujo pakeltą slaudimą ir rūgštumą (cukraus ir uric acid kiekio kraujuje pakilimą, apskunkintą paveldėjimą, kraujo giminių turėjo širdies atakos, para-

lyžius, inkstų negėroves), nejudrumą, perdėtą nervinimą, persivalgymą ir dėl to nutukimą turi labai su visais tais niekadėjais kovoti — juos tramdyti visada, ypač jei dar ir pakeltas kraujospūdis atsiranda. Dar čia, žinoma, svarbu žmogaus amžius ir lytis. Mat, moterys iki nustojant reguloms yra kaip ir stipriau apsaugotos nuo sklerozės (jas saugo jų moteriškieji hormonai). Paliovus reguloms, jos tampa lygios su vyrais sklerozės pavojus atžvilgiu.

10. Ne visiems hipertenzija sergantiems tinka tie patys vaistai. Tyrimais nustatyta, kad vieni vaistai geriau tinka kai kuriems negu kiti. Pagrindinis reikalavimas gydytis pakelto kraujospūdį yra laikymasis nustatyto gydymo. Taip elgtis nėra lengva, nes pakeltas kraujospūdis yra be nusiskundimų einanti liga.

Blogiausia yra tai, kad gydomasis nuo pakelto kraujospūdžio nesijaučia sergąs. Pakeltas kraujospūdis pradžioje nesukelia jokių nusiskundimų, todėl žmonės nesitikrina ir taip pražiopso

Pratesia vaikų piešinių konkursą

Skelbtas vaikų pasakų plokštelės piešinių konkursas pagal pageidavimą yra pratęsiamas iki birželio pabaigos.

Primename, kad piešiniai turi būti spalvoti (rašalu, pieštukais, pastelėmis ar aliejaus dažais), ant storesnio popieriaus apie 12 ir 1/2 iki 25 inčių plote. Kiekvienas vaikas gali siųsti kiek nori piešinių. (Naudoti lietuviškųjų pasakų pavaldus: slibinus, kiskius, lapas, vilkus, meškas, gandrų, karalius, milžinus, nykštukus, našlaitėlius, velnius, perkūną ir t.t.).

Laimėtojas gauna 100 dol. premiją.

Iš visų pasiųstųjų piešinių bus surengtos parodos, kiekviename mieste, kur vyks plokštelės pristatymas. Piešinius siųsti šiuo adresu: 2127 rue Guy, Montreal, Que., H3H 2L9, tel.: 514-849-6722, 844-1049.

PADĖKA

„Draugo“ atstovams — kun. Pr. Garšvai ir M. Remienei už atvykimą, atvežimą premijos. Gražios Premijų šventės su ruošėjams — L. Bendruomenės Los Angeles apyl. (pirm. D. Masionytei-Vizgirdienei).

Iškiliems programoj muzikams — solistams: Maralin Niska, Algijui Grigui, William Mullen, Alydui Vasaičiui.

Pranešėjoms — D. Vizgirdienei ir V. Gedgaidienei; scenos puošėjui — Pr. Gasparoniui.

Vaišių tiekėjoms (pirm. St. Koronkevičienė). Ačiū mecenatei J. Pupelienai „Draugui“ — už rūpestingą „Pirmieji svetur“ romano

rimtos ligos susekimą ir gydymą nuo jos.

Kai patiam minėtai tvarkantis be vaistų — neusitvarko hipertenzija — prisine naudoti vaistus.

II. Padės šie dalykai kiekvienam gydytis nuo pakelto kraujospūdžio:

a) Nebijok pakelto kraujospūdžio. Kai bijosi — tokią negėrovę galvoje nelaikysi, pamirši gydymą. Tai bus labai negerai, nes ligos neprasalinai jos pamiršimu.

b) Kai liga nesukelia pradžioje negėrumų, sunku yra nuolat ir reguliariai priminti vaistus. Todėl paprašyk, kad šeimos narys ar bendradarbis primintų bedruskį valgyimą ir reikiamų vaistų ėmimą.

c) Įsigyk įprotį priminti vaistus reguliariai, tuo pačiu laiku. Laikyk vaistus arti dantims šepetukui.

d) Vesk vaistų priėmimo dienoraštį — kalendorių.

e) Kiekvienai dienai atskirą bonketę vaistams turėk.

f) Kai pajusi, kad atsirado, paties manymu, negėrumai dėl vaistų — jų nenutrauk, bet tuojau su gydytoju pasitark. Gydytojas pakeis vaistus ar jų dozę sumažins.

g) Tik pats vienas pacientas gali kontroliuoti pakelto kraujospūdį prisilaikydamas nurodymų gautų iš gydytojo. Niekada nenustok ėmęs vaistus dėl nepagrįstos priežasties. Nors ir gerai jautiesi — gydykis toliau.

Jei atsiranda kokie klausimai besigydyt ar kyla kokie neaiškumai — juos susirašyk ir vėliau gydytojui pasakyk. Labai svarbu visus neaiškumus išsiaiškinti, kad tolimesnis gydymas būtų teisingas.

Išvada. Dabar laikas skirtas pakelto kraujospūdžio reikiamam tvarkymui. Todėl visi apsisveskime tame reikale ir savo apšvietą panaudokime geresniai nuo tos ligos gydytis.

Pasiskaityti. Physician and Patient. May, 1984 Vol. III No.5.

išleidimą; ačiū pirmiesiems jo skaitytojams.

Prel. J. Kučingui ir gener. garbės konsului V. Čekanauskui ir Poniai už pagarbą literatūrai atsilankant.

Kolegoms rašytojams ir žurnalistams už solidarumą ir draugystę, naujai knygai „gimus“...

Už gėles, dovanas, sveikintus „Programoje“ bei žodžiu, — moralinę pagalbą.

Mano Seimai, ypač Kasutei — knygos iliustratorei, broliui Algirdui, Juletei ir bičiulei Daliai Mackiaičienei — už atvykimą iš toli.

Daugybė vardų ir veidų liks visada mano atmintyje ir širdy. —

Alė Rata, Los Angeles, Ca.

GEGUTĖ

Gegutė yra guvus, paslanus, o kartu ir baiktus paukštis, ji netupi ilgai vienoje vietoje, bet kaskart perskrenda kitur. Mėgsta nutūpti ant atsikūsiųjų sausų šakų netoli viršūnės, taip pat mielai nutupia ant tvorų, baslių, kartais ant didesnio žemės grumsto. Niekuomet nepamatysi jos vaikščiojant arba persokant nuo šakos ant šakos. Mat, trumpos ir silpnos kojos visai nėra pritaikytos šiam reikalui. Bet ji yra puikus lakūnas, sugebąs atlikti ore staigius posūkius ir vingius — tuomet ji plačiai išskleidžia savo uodegą, parodydama visą jos margumą. Ji yra nenekčiama visų smulkių paukščių, todėl neretai pamatysi visą jų gaują persekiojant gegutę, o pastaroji išsiskindama rodo savo polekio vikrumą.

(T. Ivanauskas „Lietuvos paukščiai“)

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS — 161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, Dec. 26th, and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society. Second class postage paid at Chicago, IL.

Postmaster: Send address changes to Draugas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Subscription Rates \$50.00 — Chicago, Cook County, Illinois and Canada. Elsewhere in the U.S.A. \$50.00 Foreign countries \$50.00.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto			
	metams	½ metų	3 mėn.
Chicago ir Cook County	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kanadoje (U. S. A. dol.)	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Užsienyje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Kitur — Amerikoje	\$50.00	\$30.00	\$20.00
Savaitinis (šeštad. pried.)	\$30.00	\$19.00	—

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 — 4:00.
- Redakcija straipsnius taisyti savo nuodžiara. Neunaudotų straipsnių nesaugo. Juos grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prišiučiamos gavus prašymą.

Dr. Upendra C. Shah
Vidaus ligų specialistas
Diabeto, thyroido ir kitų harmoninių negalavimų.
2454 W. 71 St. Chicago
Tel. 778-5099

DR. LINAS A. SIDRYS
AKIŲ LIGOS, CHIRURGIJA
2636 W. 71st Street
Priima trečią, nuo 2 iki 5 v.v.
Ketvirtą, nuo 10 v.v. iki 6 v.v.
Susitarimui skambinti 436-5566

DR. PETER T. BRAZIO OFISĄ PERĖMĖ
DR. VIJAY BAJAJ
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė vidaus ligos
2434 West 71st Street
Tel. HE 4-5849

DR. K. G. BALUKAS
Akušeris ir moterų ligos
Ginekologinė Chirurgija
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Jei neatsiliepi, skambinti 374-8004
Priima ligonius pagal susitarimą

DR. Ant. Rudoko kabinetą perėmė
DR. EDMUND E. CIARA
OPTOMETRISTAS
2709 West 51st Street
Tel. — GR 6-2400

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Tel. — 233-8553
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą

Ofiso tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKŠA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

Ofs. PO 7-6000, Rez. GA 3-7278
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Valandos pagal susitarimą

e132 S. Kedzie Ave. Chicago
WA 5-2670 arba 489-4441
DR. K. A. JUCAS
ODOS LIGOS
KOSMETINĖ CHIRURGIJA
Valandos pagal susitarimą

Tel. Reliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
Lietuvius gydytojas
3925 West 59th Street
Val. pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 val. popiet ir 6-8 val. vak.
Treč. ir šešt. uždaryta

DR. IRENA KYRAS
DANTŲ GYDYTOJA
2659 W. 59 St., Chicago
Tel. 476-2112
Valandos pagal susitarimą — Pirm., antr., treč., ketv. ir šeštad.

Tel. ofiso ir buto: Olympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak.
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTĖ
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st. Street
Ofiso tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Nuo saulės kaitros gindamiesi Sodybos gėlynuose susirinkusių klauso sveikatos patarimų. Nuotr. M. Nagio

Vakariečiai

VIS DAR STIPRINA SOVIETUS

Sekdami paskutinio metu pasaulinės politikos įvykiams, galėjome pastebėti, kad dabartinė JAV-bių vyriausybė šioje srityje turi sviesias akis, sveiką protą ir teisingą nuovoką. Prezidentas R. Reaganas, nuo savo prezidentavimo pradžios (1980 m.) užėmęs tvirtą liniją Sovietų atžvilgiu, jos pastoviai laikosi. Jis supranta šio didžiojo žmonių priešų kėslus ir kalba į jį ne tiek džiūsiškai, kiek veiksmais, ypač stiprindamas apsiginklavimą, nes tikmi tokią kalbą supranta Sovietai. Nūdien ne tikta valstybininkai, bet ir eiliniai gyventojai amerikiečiai gerai žino, kad rusiškojo komunizmo grėsmė nemažesnė, kokia buvo hitlerinės Vokietijos grėsmė prieš 45 metus. O R. Reaganas Vakarų pasauliu yra tas, kuo buvo anuo metu Winstonas Churchillius. Prezidentas ir jo ministrai kuria planus ne Laisvojo pasaulio pralaimėjimui, bet laimėjimui.

Detentė su Sovietais, ypač išpleta prezidento G. Fordo valdymo metais, kurią apvainikavo jo ir kitų 34 politikų prašrašytas Helsinkio aktas (juo buvo garantuojama Sovietų užkariavimas sukurtų sienų neliečiamybė), jau praeitis. Praktiškame valstybių gyvenime detentės su Sovietais nebėra ir niekas jos nesigali, nes ji neapgirtiesiems nieko gera neatnešė, netgi žadėtų labai kuklių žmogaus teisių nedavė. Gal todėl ir mūsų vieno politinio veiksnio „politikai“ nebevažinėja po lietuvių kolonijas, kaip anuo metu, įrodinėdami to sandėrio „naudą“ Lietuvai.

Tačiau toli gražu ne visi vakariečiai, jų politikai ir didžiūsios kapitalistų įskaitant, supranta detentės su Sovietais žala ir toliau jiems pataikauja. Štai gegužės pabaigoje Vak. Vokietijos spauda stambiomis antraštelėmis pranešė, kad Vakarų Europos bankai atidarė Maskvai naujus milijoninius kreditus. („Wetbanken raumen Meskau neuen Milionen Kredit ein“). Iš Luxemburgo gautame pranešime sakoma, „kad, nežiūrint abipusio Ryšų — Vakarų kraštų įtampimo, Vakarų valstybių bankai pasyrė Sovietų Sąjungai 250 mil. dolerių arba 685 mil. DM kreditus“. Šią sumą sovietiniams rusams skolinti ne vienas kuris, bet septiniolikos valstybių 31 bankas ir tai, palyginę, žemu procentu — patys vakariečiai skolindamiesi moka aukštesnius procentus. Labai galimas dalykas, kad tokių paskolų bus ir daugiau.

Taigi, kai Amerika ir kai kurie kiti kraštai išgalės Sovietų agresiją visomis išgalėmis kovoją, kiti vakariečiai (trumparegiai bankininkai bei kapitalistai) juos remia, pagal Lenino dėsnį, kad „kapitalistai bus pakarti jų pačių nusivytą virvę“. Vadinasi, Sovietai, visą laiką stokodami užsieniui mokėjimo priemonių, vėl turės užtenkamai dolerių mokėti savo agentams užsienyje už šnipinėjimą bei pirkti brangią technologiją, kuri jiems labai reikalinga.

Haga. — Neseniai Jungtinės Amerikos Valstybėse lankėsi Amsterdamo universiteto Rytų Europos Instituto vyresnysis mokslinis bendradarbis ir Hagos Tarptautinių santykių instituto konsultantas Pabaltijo klausimais dr. Martin van den Heuvel. Pagrindinis dr. Martin van den Heuvel Amerikoje

karinei pramonei. Bet tai nėra didelė naujiena, nes tokie reiškiniai kartojasi. Pastebėta, kad, kai tik Sovietų ekonomikai ateina sunkios dienos, Vakarų kraštai juos paremia tai pinigais, tai kreditais, tai grūdais ar kuo kitu.

Bet ne nu šiaudien tai daroma. Vakarų kapitalistiniai kraštai Sovietų Sąjungą pradėjo stiprinti dar gerokai prieš II pasaulinį karą, stadydami ten fabrikus, kurdami įvairias įmones, pirkdami iš jų vergų darbu pagamintus produktus, siųsdami technikus ir kitu būdu padėdami.

II-jo pasaulinio karo metu Sovietai buvo vakariečių sąjungininkai prieš hitlerinę Vokietiją. Per visą karo metą jie sovietiniams rusams suteikė nemokami kalnus ginklų, aprangos, maisto ir kitų dalykų, ypač daug ginklų bei amunicijos. Buvę kaliniai Sovietų koncentracijos stovyklose tiegia, kad net jų žmonių teikimo įmonių tvoros buvo visos aptvertos amerikiečių spygliuota viela. Anglija ir iš dalies JAV-bės atidavė Sovietų Sąjungai šimtus tūkstančių pabėgusių iš to krašto gyventojų bei karo belaisvių. Atidavė staigiai ar kankinančiai mirčiai. Tada vakariečiai sakėsi kovoją dėl žmonių laisvės, bet patys darė atvirkičiai: Rusijos komunistini slobiną maitino nekaltų žmonių krauju.

Reikia pastebėti, kad ir JAV-bės, kovodamos su Sovietų Sąjunga, jai padeda, keldamos savo teismuose bylas prieš sovietinio teroro aukas, finansuodamos šią akciją. Tai gi vėl padeda sovietiniams budieliams rinkti aukas raudonajam slobinui.

Tačiau minėtos aukos nėra amžinos. Nepavergtų tautų skaičius mažėja. Aukos gali pasibaigti ir tada raudonasis slobinas tvers už gerklės tokių aukų jau nepristatancis. O karą slobinui skelbti gali būti jau per vėlu.

O kaip su pavergtomis tautomis? Ar jos jau užmirštos, nurašytos? Beveik, kad taip. Mat, jos jau daugelį metų yra slobino pilve, nors ir nėra visiškai suvirškintos. Nūdien laisvieji jomis nuorašidžiai nesiripina, nors yra kai kurių pragiedrulių. Iš jų minėtinas Europos parlamento nutarimas Pabaltijo kraštų laisvės reikalui, pzenai metais JAV-bių, pernai metais Reagano paskelbtai Pabaltiečių laisvės diena. Pridėkime dar ir senesnius, bet mums labai reikšmingus faktus: Pabaltijo kraštų okupacijos nepripažinimą, jų atstovų reikiamą respektavimą ir pastangas tam atstovimui atnaujinti.

Taigi JAV-bių politinė sąmonė vaziųjų tautų atžvilgiu nėra visiškai atbukusi. Mes nesame visiškai pamiršti, bet politinių įvykių painiavoje galime būti greitai pamiršti, jei patys nepriminsime Amerikai ir kitiems kraštams, kad lietuvių tauta yra jau 44 metai pavergta, tačiau ji nėra žuvusi, kovoją dėl savo laisvės, nori ir tikisi atkurti savo suvereninę valstybę.

lankymosi tikslas buvo susipažinti su medžiaga apie Pabaltijo kraštus Amerikos bibliotekose. Dr. Martin van den Heuvel rašo knyga olandų kalba apie Pabaltijo kraštus. Knyga prasidės tautinio atgimimo laikotarpiu ir baigsis žmogaus teisių gynėjų paskutiniiais areštais Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje.

MIRTINAS PRIEŠAS SAVUOSE NAMUOSE

Nevien ginklais bolševikai veržiasi į laisvąjį pasaulį

JONAS DAUGĖLA

Kartą ėjo per miškę žmogus ir ant pečių nešėsi žmogus maišą. Kirviai garsiai žvangėjo. Išsigando miško medžiai ir šaukėsi savo karalių ažuolai: — Gelbėk mus. Žmogus neša kirvių maišą. Mums gresia mirties pavojus! — Lengvatikiai, — nuramino juos ažuolas, — argi jūs nežinote, kad, kol kirvių tarpe nėra mūsų brolių kirvakocių, jie mums nepavojingi!

Ši pasakėčia mūsų apylinkėse buvo mėgiama dar senais rusų caro okupacijos ir spaudos draudimo laikais. Juk tais laikais savieji išdavikai ir provokatoriai buvo ne kiek ne mažiau pavojingi, kaip rusų caro raudonsiūliai žandarai. Tačiau šios pasakėčios simbolinė prasmė ne kiek nemažiau išryškėjo ir šiandien, stebint šios šalies politinio gyvenimo kaidienybę ir politikos vadovų naivumą. Ją tenka prisiminti, kai kasdien galima pastebėti, kaip šios šalies komunistų pakalikai, akliai vykdydami Kremliaus valdovų planus ir įsakymus, griaua šios šalies, o tuo pačiu ir viso laisvojo pasaulio demokratijos laisves, kuriomis jie patys šiandien gali tilnai ir nevaržomai naudotis.

Buvo laikas, kai Marksas ir Leninas tvirtai tikėjo, kad pasaulio proletariatas susižavės „komunistinio rojaus“ pažadais, įvykis pasaulinė revoliucija, žus kapitalistinis pasaulis ir jo vietą visame žemės rutulyje užims komunistinė diktatūra. Deja, iki šios dienos šios komunistų sąjones toli gražu neišpildė. Ir didžiam Maskvos nusteimimui ne kas kitas, o tas pats proletariatas išėjo į žūtbutinę kovą prieš komunistą. Ir tuo būdu naujieji Kremliaus valdovai suprato, kad prakalbotomis, agitaciniais lapeliais ir proklamacijomis komunizmo nenunešė ir vakarų pasaulį. Tada jie šį uždavinį turėjo patikėti raudonajai armijai ir bandyti komunistinio pasaulio valdas plėsti tankais, povandeniniais laivais, bombonešiais ir branduoliniomis raketomis.

Tačiau netenka manyti, kad komunistai būtų atsiskakę subversinės veiklos iš vidaus. Šią pragaištingą veiklą kuriuos jis gaudavo tiesiai iš planingai vykdo visame vakarų pasaulyje vietinės komunistų partijos. Jos visos naudojasi demokratines santvarkos pradėjo pulti Angliją. Fieldius laisvėmis ir, išnaudodamos buvo duotas uždavinys šias laisves, akliai vykdo skubiai visoje Amerikoje Kremliaus valią ir ištikimai pradėti „taikos mobilizacijos

akcija“ ir daryti visas pastangas, kad Amerika nesikištų į karą ir neduotų jokios pagalbos Anglijai. O tuo tarpu Sov. S-ga, pasinaudodama šiomis taikos nuotaikomis, užgrobė Lietuvą, Latviją ir Estiją. Fieldius pavyko suorganizuoti kelių tūkstančių minia, kuri ištisai 1042 dienas demonstravo prieš Baltuosius rūmus, neikaludami Amerikos reikaludami. Tačiau vos tik vokiečiai sulaužė sutartį ir užpuolė Rusiją, tuojau Fieldas gavo įsakymą atšaukti „taikos“ demonstracijas ir pradėti organizuoti visoje Amerikoje viešąją opinią, kad Amerika tos pačios taikos vardan skubiai įsijungtų į karą ir pradėtų teikti visokeriopą paramą Sov. S-gai. Fieldas teigia, kad tiek vienu, tiek kitu atveju jos akcija turėjo nemažą pasisekimą. Jiems nesunkiai abiem atvejais pavykoma surasti mases pritarėjų, atitinkamai nuteikti informacijos tarnybos žmones ir net savo pusėn palenkti eilę senatorių ir valdžios aukštųjų pareigūnų.

Galima prieliekti, kad tada dar vakarų pasaulis nepažino tikrosios komunistų grėsmės. Bet, deja, tas pats vyksma ir šiandien, kai jau apčiuo komunizmo terora, jo tikruosius tikslus yra prirašyta dešimtys tūkstančių knygų ir jų daugelis savo akimis jo tikrovę yra matę Europoje ir Amerikoje.

Amerikoje, komunistų vietinė partija labai retai ir viešumą yra išėjęs savo vardu. Kiekvienam atskiram uždaviniui įgyvendinti ji tuojau suorganizuoja visai nekaltinai, patraukliu vardu pasivadinausią organizaciją, komitetą, grupę ar frontą.

Neseniai F. V. Field išleido knygą „Nuo kairės į dešinę“ („From left to right“). Šioje knygoje jėis aprašo, kaip 1940 m., kai bolševikinė Rusija buvo pasirašiusi taikos ir ne puolimo sutartį su naciska Vokietija, komunistų partija tuojau Amerikoje suorganizavo „Taikos mobilizacijos grupę“ ir į ją įtraukė daug akademikų, žurnalistų ir šaip įtakingų asmenybių. Komunistų partijos sekretorius E. Browder F. V. Fieldą pasyrė šios grupės vykdomuoju sekretorium. Šis grupė turėjo organizuoti ir jos įvykis veiklą pagal Browder nurodymus, kuriuos jis gaudavo tiesiai iš Maskvos. Vokiečiai, pasirašę taikos sutartį su Maskva, tuojau pradėjo pulti Angliją. Fieldius laisvėmis ir, išnaudodamos buvo duotas uždavinys šias laisves, akliai vykdo skubiai visoje Amerikoje Kremliaus valią ir ištikimai pradėti „taikos mobilizacijos

dama melą ir apgaulę, renka pinigus iš amerikiečių raudonesiems sukileliams paremti. Yra duomenų, kad į paminėtinį vąjį yra įtrauktos ir kelios bažnyčios.

Ch. Reese yra surinkęs žinių, kad už tuos pinigus yra pasamdyta vietinė „Fenton Communications“ bendrovė. Ši bendrovė už gerą atlyginimą renka žinias El Salvadore žmogaus teisių pažeidimams pateisinti ir tas žinias įteikti kongreso ir valdžios pareigūnams. Ir tuo būdu pateisinti jų nuotaikas balsuojant El Salvadore paramą. Šiam reikalui New Yorke bendrovė leidžia du laikraščius ir yra užpildiusi trijų radio stočių sindikuotas programas. Pats Fenton J. A. Valstybių įstaigose yra jau užregistruotas, kaip užsienio agentas (foreign agent) ir jau tarnavęs komunistinių Nicaraguvos, buv. Grenados ir kairiųjų valdžios Graikijoje tikslams.

Kai Sov. S-ga karštingiškai pradėjo statyti pačias naujusias branduolinius raketas ir jas įmontuoti Europoje ir net Amerikoje, pakrantėse, nei Amerikoje, nei Europoje nebuvo jokių demonstracijų. Tačiau, išrinkus prezidentu R. Reaganą, JAV pradėjo ginkluotis ir stiprinti savo karišką pajėgumą. Tuojau prasidėjo masinės demonstracijos, amžinosios taikos šūkių atgijo...

FBI įstaiga yra surinkusi ir kongresui įteikusi labai daug dokumentines medžiagas, kad ir šias demonstracijas sureizisavo ne kas kitas, o tik ta pati Amerikos komunistų partija. Žinoma, ir šiuo atveju ji neveikė savo vardu. Buvo suorganizuota „Amerikos taikos taryba“. Tos „tarybos“ agentai ir šiandien veikia visose JAV valstybėse, palaike nuolatinius ryšius ne tik su žinių tarnybos pranešėjais, bet ir su vyriausybės įtakingais asmenimis.

Ch. Reese yra surinkęs ir daug daugiau medžiagos, kuri rodytė, kad demokratinės laisvės ir bolševikinės vergijos dvikova vyksta ne tik tolimose teritorijose, kurias pasiekia lėktuvnešiai ir bombonešiai, bet ji vyksta ir čia, mūsų kieme. Jai vadovauja nežymiai, gyvenime nelabai pastebima Amerikos komunistų partija. Nenuostabu, kad jos veiklą remia įvairūs, jos suorganizuoti taikos ir amžinos ramybės sąjūdžiai, tačiau klaiku, kad ją remia ir šios šalies politikos vadovai, stambūs pramonininkai ir tarptautinės prekybos bendrovės bei jų magnatai. O jiems visoms rūšies agentus apmoka tūkstančiai KGB agentų — jie prisidengia „nekaltų

PIETŲ KRYŽIAUS DUKRA ANDRIUS NORIMAS ROMANAS

18 Galvoja, kaip šventi, prieš Australiją, tėvams nežinant. Ten ji galės sužinoti viską, o sugrįžusi teks tėvui visas jo jaunystės nuodėmes. Bet kaip iškomunuoti kelionę Australijon? Juk ji negali apie tai sakyti Vytautui! Taip pat ir tėvams — joki būdu! Kas jai galėtų padėti? Tuoj prisimena klasės draugę. „Alicija! Alice Dwyer! Jos tėvai milijonininkai, gal net bilijonininkai, nes turi fabriką, dangoraižių, daug žemės, namų ir vilų visur! Ji mano geriausia draugė! Kai papasakosiu savo kilimo istoriją, aš žinau, kad ji man padės! Juk jinai griežta kovotoja už moterų lygybę! Ji didelė revoliucininkė!“

Staiga lyg suglemba. „Vytaute!... Argi išdrįsi pasisakyti jam? Ka jis sakys, jeigu jam atskleisiu savo priklausymą laukinei tautelei? Ne, ne! Niekad jam negalėsiu pasakyti! Bet... tai reiškia, kad turėsime skirtis!... Dieve mano... Nejaul! Žinau, kad Vytautas — ne, labiau... tėvai, yra išdidūs ir niekad neleistų sūniui vesti lietuvei... Ką jie sakys, kai sužinos, kad aš... O ką sakys Vytautas? Kaip jis ir tai reaguotų? Argi galiu jam tai sakyti? Jeigu jis taip galvotų, kaip jo tėvai, tai mes turėsime nutraukti... taip, jau nebėra vestuvių... Visa io meilė pradines kaip muilo burbulas...“

Argi galėsiu pažvelgti į jo akis ir pasisakyti, kad aš lietuvaite? Juk ne! Esu mišri, mano motina buvo laukinė... O, ne, Vytaute! Jau mano motina buvo pusiau vokiečių, pusiau australietė, tai aš juk nevisai laukinė! Bet ar jam bus svarbu? Kad ir vienas kitas rasės lašas sugadina gryną kraują? Vytautas ir jo tėvai ar labai gryno lietuvių kraujo? Gal tolimieji protėviai buvo taip pat maišyti kraujo? Gal su rusais ar su lenkais? Bet... tai ne tas pats! Lenkai ir rusai yra baltodžiai, baltosios rasės, o aš turiu didelę dalį juodosios rasės kraujo...“

Ankstytvas rytas suveda virtuvėje visą šeimą. Rykantai atrodo labai išsvargę, mažai miegoję, apsilblaususi ir Irma. Tik vienas Arūnas paislėjęs ir linksmas, kiek leidži, jo lėtas būdas. Niekas nekaltaba, tik Arūnas švilpauja ir po stalu supa kojas. Irmai įžengus, Olivija pasitinka ją prie valgomosios stalo. — Kada vakar grįžai, Irma? — Nežinau... Buvo apie dvyliktą... — Kodėl nepasirodei? Irma trukteli pečiais. Nieko neatsako, nors mintyse turi šimtus atsakymų ir klausimų. — Mes tuo laiku dar nemiegojome. Galėjai jėti. O gal... gal tas nors tarp tavęs ir Vytauto atsitiko? Olivija neramiai žvelgia į merginą. — Ne, nieko neatsitiko... Tik jūs kalbėjotės, tai nenorėjau trukdyti... Algimantas žvilgti į duokrį, nes iki šiol sėdėjo prie bet duklė nerodo nei susirūpinimo, nei nuste... ir jis pats greit apsimta. — Kur buvot greit apsimta? — Šokom...

„Neringos“ stovyklautoja džiaugiasi, kad ji gali 3 savaites stovyklauti (nuo liepos 8-28 d.), o jos broliukas tikiai 2 savaites (liepos 29 - rugpjūčio 11 d.). Kaip kiekvienais metais šios dvi stovyklos jau beveik užpildytos. „Neringa“ džiaugiasi savo 15-tais metais auklėjančio darbo su jaunimui zaismingų, stovyklinėse nuotaike. Lietuviai birželio 24 - liepos 7 d. rūpinasi N. Pr. Marijos seserys.

„Neringos“ stovyklautoja džiaugiasi, kad ji gali 3 savaites stovyklauti (nuo liepos 8-28 d.), o jos broliukas tikiai 2 savaites (liepos 29 - rugpjūčio 11 d.). Kaip kiekvienais metais šios dvi stovyklos jau beveik užpildytos. „Neringa“ džiaugiasi savo 15-tais metais auklėjančio darbo su jaunimui zaismingų, stovyklinėse nuotaike. Lietuviai birželio 24 - liepos 7 d. rūpinasi N. Pr. Marijos seserys.

„Neringos“ stovyklautoja džiaugiasi, kad ji gali 3 savaites stovyklauti (nuo liepos 8-28 d.), o jos broliukas tikiai 2 savaites (liepos 29 - rugpjūčio 11 d.). Kaip kiekvienais metais šios dvi stovyklos jau beveik užpildytos. „Neringa“ džiaugiasi savo 15-tais metais auklėjančio darbo su jaunimui zaismingų, stovyklinėse nuotaike. Lietuviai birželio 24 - liepos 7 d. rūpinasi N. Pr. Marijos seserys.

„Neringos“ stovyklautoja džiaugiasi, kad ji gali 3 savaites stovyklauti (nuo liepos 8-28 d.), o jos broliukas tikiai 2 savaites (liepos 29 - rugpjūčio 11 d.). Kaip kiekvienais metais šios dvi stovyklos jau beveik užpildytos. „Neringa“ džiaugiasi savo 15-tais metais auklėjančio darbo su jaunimui zaismingų, stovyklinėse nuotaike. Lietuviai birželio 24 - liepos 7 d. rūpinasi N. Pr. Marijos seserys.

— Ar tame pavasario baliuj? — Buvom, bet išėjom pašokti kitur... Olivija atneša kiaušinieneį ir kiekvienam į lėkštę įveda. — Žinai, Algimantai, kad jaunimas mėgsta savo šokius, o lietuvių parengimose jiems nuobodu... Valgant nėra kada kalbėtis ar įsileisti į kokius ginčus, nes visi skuba. Algimantas pirmasis pabučiavo Oliviją ir išbėga į darbą, tik iš tolo žodžiu atsisveikinęs su vaikais. Olivija taip pat greit pabaigia pusryčius. — Irmute... Suplauk indus, jei dar spėsi... Aš šiandien baisiai vėluojuos! Išėjus tėvui, Irma kiek drąsesnė ir jau dėsto mintis kaip pradėti kalbą su mama, bet dar Arūnas čia maišosi, todėl nedrįsta prie jo pradėti klausiti apie vakar nugirstą tėvų pokalbį. — Gerai, mama... Keistai nuskamba pavadinimas mama šios dabar jai svietimos moters... Tačiau Olivija to ar nepastebi, ar apsimeta nekreipianti dėmesio. Ji taip pat kažkaip keistai žvelgia į Irma, tarsi ji būtų šiandien visai kitokia... Tiesos pažinimas Irmai suteikia tik liūdesį ir susimąstymą. Taip, tai ne jos motina... Bet tokia artima, sava. — Mama! Kur mano algebros vadovėlis? — Penkiolikos metų Arūnas jau prie durų patikrina knygų punda. — Pažiūrėk po lovą! Ten visada kas nors pakliūva! Olivija bėga į miegamąjį pataisyti lūpų spalvą ir apžvelgti save veidrodyje. Vos užsitrenkus durims paskui Arūną, jos vėl Olivijos atidaromos. Prisiminusi atsigrįžta į virtuvės tarpduryje išlydinčią dukterį. (Bus daugiau)

MŪSŲ KOLONIJOSE

ŠV. KAZIMIERO SUKAKTIES KONGRESAS

Šv. Kazimiero, Lietuvos globėjo, metai buvo pradėti 1984 m. kovo 4 d. Romoje ir okupuotos Lietuvos sostinėje Vilniuje. Lietuvos globėjo 500 metų mirties sukaktis atkreipė dėmesį viso krikščioniškojo pasaulio, ypač dabartinio Šv. Tėvo Jono Pauliaus II deka Romos iškilmes.

Tose iškilmėse galėjo dalyvauti tik maža lietuvių išieivijos dalis. Dėl to kazimierinių metų užbaigai rengiamos plataus masto iškilmės Šiaurės Amerikoje, kur telkiami mūsų išieivijos dauguma. Centrinio šv. Kazimiero sukakties komiteto nutarimu tam tikslui parinktas Kanados Torontas ir ten sudarytas specialus iškilmių komitetas, kuris ryžosi organizuoti religinį pasaulio lietuvių kongresą 1984 metų rugsėjo 1 ir 2 dienomis.

Tai bus manifestacinio pobūdžio iškilmės, kuriose dalyvauti kviečiami visi lietuviai, kad suspindėtų ne tik Lietuvos globėjas šv. Kazimieras, bet ir pati Lietuva.

Beveik kongreso išvakarėse š.m. rugpjūčio 29 ir 30 dienomis Toronte bus laisvojo pasaulio lietuvių kunigų suvažiavimas, kuriame bus paminėta Kunigų Vienybės 75-rių metų sukaktis. Kongreso programoje bus akademinė, liturginė ir meninė dalis.

Kongreso atidarymas ir akademinė dalis bus rugsėjo 1 d., šeštadienį, 10 v.r. Royal York viešbutyje. Paskaitą apie Kazimiero šventumą skaitys kun. prof. Paulius Rabiakauskas, SJ, iš Gregorianum Romos universiteto. Antrą paskaitą apie katalikybės ir ateizmo santykius praecitys dabar skaitys žymusis mūsų filosofas dr. Juozas Girnius, žvelgdamas į krikščioniškosios Lietuvos kelią, kuriame jai teko susidurti su ateizmu.

Popietinėmis šeštadienio valandomis bus svarstybos — simpoziumai apie religinę dabarties mūsų išieivijos jaunimo orientaciją. Vadovaus patyrusi jaunimo kongresų programų planuotoja bei rengėja Gabija Juozapavičiūtė — Petruskienė. Svarstybų grupės nariais pakviesti: Rasa Lukoševičiūtė — Kurienė, Laima Gustainytė — Undrienė, dr. Saulius Jankauskas, teologijos stud. Edis Putrimas. Šeštadienio vakare tame pačiame viešbutyje bus vakaronė su jaunimo atliekama programa.

Liturginė kongreso dalis bus rugsėjo 2 d., sekmadienį. Iškilmingas Mišias atnaušaus lietuviai vyskupai su kongrese dalyvaujantais kunigais. Pamaldose dalyvauti yra pa-

žadėjęs ir Toronto kardinolas G. E. Carteris, šio kongreso globėjas. Giedos jungtinis choras, sudarytas iš lietuvių parapijų chorų ir kitų vienetų. Koordinatoriumi pakviestas chorvedys ir solistas V. Verikaitis. Pamaldose dalyvaus ir įvairių organizacijų vėliavos su palydovais.

Kongreso renginių viršūnė bus kazimierinė opera „Dux Magnus“. Jos libretą sukūrė Kazys Bradūnas, muziką — Darius Lapinskas. Opera statoma Ryersono teatro salėje (43 Gerrard St. E.). Bus du spektakliai — rugsėjo 1 d., šeštadienį, 8 v.v., ir rugsėjo 2 d., sekmadienį, 3 v.p.p. Dalyvaus žymieji mūsų solistai iš Kanados ir JAV, operinis choras, simfoninis orkestras, vadovaujant muzikui D. Lapinskiui. Apranga ir dekoracijos — dail. A. Korsakaitės — Sutekviene. Bilietų kainos: 15, 20, 22, 25 dol. Jie platinami iš anksto Toronte, Chicagoje (J. Vaznelio parduotuvėje), New York'e ir Clevelande. Bilietų platinimu rūpinasi kongreso komiteto narys V. Taseckas (3380 Galena Cres., Mississauga, Ont. L5A 3L8).

Kongreso užbaiga — rugsėjo 2 d., sekmadienį, 7 v.v. bendru pokyliu Royal York viešbutyje. Kaina — 25 dol. Bilietai gaunami Toronte pas V. Tasecką minėtu adresu ir operos bilietų platinimo centruose.

Kongreso dalyviams rezervuoti du viešbutai: Royal York (100 Front St. W., Toronto, Ont. M5J 1E3, Canada; tel. 416-368-2511) ir Westbury Hotel (475 Yonge St., Toronto, Ont. M4Y 1X7, Canada; tel. 416-924-0611). Kambarių kainos Royal York viešbutyje parai — 74 dol. vienam asmeniui, 89 dol. dviem; Westbury Hotel — 68 dol. vienam arba dviem asmenim. Rezervacijų reikalavimus kreiptis tiesiai į viešbutius, pridedant vienos paros užmokestį ir pažymint „Lithuanian Congress“. Rezervacijos priimamos iki liepos 30 d. Po tos datos kambarių rezervacija negarantuojama.

Stambesnio pobūdžio reikalavimai pakviesti į kongreso komiteto pirmininką dr. Juozą Sungailą (109 Riverwood Parkway, Toronto, Ont. M8Y 4E4, Canada; tel. 416-239-1047).

Šis kongresas turėtų būti vieninga išieivijos lietuvių manifestacija, kurios žodis pasiektų ir pavergtą Lietuvą ir laisvąjį pasaulį.

Rengėjai kviečia tautiečius iš visų kraštų gausiai dalyvauti šiame kongrese.

Gary, Indiana

LIT. MOKYKLOS 25 M. SUKAKTIS

Gary lituanistinė mokykla baigė savo mokslo metus. Ta proga kun. Ign. Urbonas, pasveikinęs mokinius ir padėkojęs mokytojoms už jų darbą, pranešė, kad mokykla šiais metais sukanka 25 metai. Yra planų rudenį suruošti šios sukakties platesnį minėjimą, pakviečiant būv. mokytojus ir mokinius. Mokykloje per tuos 25 metus yra dirbę visa eilė žymių mokytojų — Stasys Rudys, Vytautas Lapėnas, dr. Janina Rėklaitienė, Jonas Pečkaitis, Regina Baipsienė, Kaunienė ir kiti. Ši kukli mokyklėlė yra davusi ir mokinių jau pasireiškusių lietuviškoje dirvoje: Ričardas Vidutis — baigęs tautosakos mokslus, Jūratė Tautvilaitė ir Linda Ruzgaitė-Burbiene — estradinės dainininkės, o Jona Ruzgaitė-Burbiene yra šiuo metu mokyklos mokytoja. Šiais metais mokykloje dirbo šie mokytojai: seselė Janina Galubickaitė, Arilda Vailokaitė-Klorienė, Katarina Pečkaitienė ir Joana Rudzevičiūtė. Mokyklą finansškai šiek tiek paremia LB Švietimo taryba, East Chicagos Liet. Bendruomenė ir East Chicagos Medžiotojų-Meskeriojų klubas. Šiais metais mokykla neteko savo didelio rėmėjo Jono Klimo, kuris kovo 4 d. mirė.

MOTINOS DIENA

Gary lituanistinė mokykla gegužės 13 d. minėjo savo tradicinę Motinos dieną. Pamaldose Motinų garbei dalyvavo visi mokytojai ir mokiniai tautiniais rūbais pasipuošę. Mišią metu mokiniai nešė aukas prie altoriaus — pavasario gėles motinoms ir Lietuvoje austą gražią juostą Lietuvos motinai pagerbti. Kun. Ign. Urbonas pasakė tai dienai ir pamokslą.

RADIJO PROGRAMA

Seniausia Lietuvių Radijo Programa Naujoji Anglijoje

Radijo programos sekmadieniais, vadovaujamos Stepono J. ir Valentinos Minkų, perduodamos nuo 8:00 iki 8:45 val. ryto per radijo stotį WLYN 1360 bangas AM, toj patioj stoty. Radijo programų popiet nuo 4:30 iki 5:00 val. popiet jau nebėra.

Perduodama vėliausių pasaulinių žinių santrauka ir komentarai, muzika, dainos ir Magdūtės pasaka. Šią programą veda Steponas ir Valentina Minkai. Biznio reikalais kreiptis į Baltic Florists-gėlių bei dovanų krautuovę, 502 E. Broadway, So. Boston, MA 02127, Telef. 266-0489. Ten pat gaunamas dienraštis „Draugas“ ir rasite taipgi didelį pasirinkimą lietuviškų knygų.

Po pamaldų salėje vyko tolimesnis šios dienos minėjimas, kurį atidarė ir jam vadovavo mokyt. Arilda Vailokaitė-Klorienė. Ji paruošė minėjimo programą ir, kaip dailininkė, meniškai papuošė sceną. Pradžioje perteikiama „Motinos dienos istorija“. Motina (Julija Simons) tautiniais rūbais pasipuošusi sėdi prie židinio, o aplink ją susėdę mažieji mokiniai: Alexis Klor, Leniukas Mačys, K. Pawlak, Rachele Pawlak, Mykoliukas Raudonis ir Adomukas Zook. Vyr. skyriaus mokiniai — Aidas Raudonis, T. Navikaitė ir R. Mačys atpasakoja Motinos dienos istoriją.

Mokyt. Joana Rudzevičiūtė skaitė gerai paruoštą paskaitą apie motiną — vaikų žvilgsnis į motiną ir pareigos jai. Mokyt. ses. Janinai Galubickaitėi vadovaujant, visi mokiniai padainuoja: Tu mano motinėle, Pas močiutę augau ir išėjo tėvelis į mišką. Vyr. sk. mokinės — D. Mačytė, T. ir G. Navikaitės padėklamavo eilėraščius motinos garbei ir gražiai pašoko įscenizuotą šokį „Mane motulė barė“ — dainai

Gary mokiniai eina į Motinos dienos minėjimą, šalia — mokyt. Arilda Klorienė.

PRANEŠIMAS

Chicago Lietuvos Tarybos bausių birželio treminių minėjimas įvyks šia tvarka: Sekmadienį, birželio 10 d., 10:15 v. vėliavų pakėlimas Marquette Parko parap. aikštėje. 10:30 v. pamaldos Š. M. Marijos Gimimo par. bažnyčioje. Pamaldas atlieka kleb. kun. A. Zakarauskas. Gieda par. choras, dir. A. Linas, vargonais groja A. Eitutyte. 10 v. pamaldos Liet. Liut. Tėviškės, Liet. Evang. Refor. ir 11 v. Sionų Liet. Evang. Liut. bažnyčiose.

Tuojuo po pamaldų parap. salėje akademija. Kalbės Gen. Kon. J. Daužvardienė ir tremtinė Stefanija Rūkiene. Meninį dalį išpildys dr. J. Briedis. Lietuvių visuomenė ir organizacijos kviečiamos gausiai dalyvauti. Organizacijos vėliavų pakėlimo ir pamaldose dalyvauja su savo vėliavomis.

Chicago Lietuvos Taryba

KRYZELIAI ARKTIKOJE

MATILDA MELIENE

Suėmimas ir gyvenimas bolševikų rojuje

Matilda Strimaitytė-Meliene buvo suimta ir išvežta 1941 m. birželio 14 d. Po 15 metų bausiaus išgyvenimo jai pavyko grįžti į Lietuvą ir pasiekti vakarus.

Knygą išleido Vytauto Didžiojo Saulių Rinktinė Chicagoje 1981 m. Atspausa „Draugo“ spaustuviėje.

Kaina su persiuntimu \$6.95

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar prideda 36 ct. valstijos mokesčio.

CLASSIFIED ADS

ISNUOMOJAMA — FOR RENT

ISNUOMOJAMA KIRPYKLA SU BUTU.
Kreiptis telef. — 376-6139

MISCELLANEOUS

M. A. ŠIMKUS
INCOME TAX SERVICE
NOTARY PUBLIC

4289 S. Maplewood — Tel. 254-7450

Taip pat daromi Vertimai, Giminių iškvietai, pildomi Pilietybės prašymai ir kitokie blankai.

TELEVIZIJOS

Spalvotos ir paprastos. Radijai, Stereo ir Oro Vėstintuvai

PARDAVIMAS IR TAIŠYMAS

MIGLINAS TV

2346 W. 69 St., tel. 776-1486

FASHION CARPETS

KILIMAI

Lietuvių prekyba

3304 W. 63 St. — Tel. 778-9064

Įvairių prekių pasirinkimas nebrangiai iš mūsų sandėlių.

COSMOS PARCELS EXPRESS

2801 W. 69 St., Chicago, IL 60629

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Tel. 925-2787

Vytautas Valentinas

MASTER PLUMBING

Licensed, Bonded, Insured

Nauji darbai ir pataisyimai. Virtuvės ir vonios kabinetai. Keramikos plytelės. Karšto vandens tankai. Flood control. Užsikimšę vamzdžiai išvalomi elektra. Palikite pavarę ir telefoną — lietuviškai.

SERAFINAS — Tel. 636-2960

MOVING

BERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli miesto leidimai ir pilna apdrauda.
Priimame MASTER CHARGE ir VISA
Tel. — WA 5-8063

FRANK ZAPOLIS

Tel. GA 4-8654

3208 1/2 W. 95th Street

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus

NEDAS, 4059 Archer Avenue

Chicago, IL 60632. Tel. 927-5980

VALOME

KILIMUS IR BALDUS

Pisname ir vasikuojame visų rūšių grindis

BUBNYS

Tel. — RE 7-5168

A. VILIMAS

MOVING

Apdraustas perkraustymas

Įvairių atstumų

Tel. 376-1882 arba 376-5996

LIETUVIAI SIBIRE

★

Knyga — albumas su daugybe mūsų tremtinių ir kalinių atsiminimų, laišku, su gausiomis nuotraukomis iš Sibiro, išėjo iš spaudos. Paruošė kun. J. Prunskis, iliustravo dail. J. Strungys, apipavidalino dail. P. Aleksas ir dail. V. Lukas. Išleido Amerikos Lietuvių Biblioteka. 216 psl., kaina \$21.80, su persiuntimu.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

Illinois gyv. dar prideda \$1.40 valstijos mokesčio.

Perskaitykite „Draugą“ duokite kitiems pasiakalyti.

REAL ESTATE

BUTŲ NUOMAVIMAS

Draudimas — Valdymas

Namų pirkimas — Pardavimas

INCOME TAX

Notariatas — Vertimas

BELL REALTY

J. BACEVICIUS

6529 S. Kedzie Ave.—778-2233

ISIGYKITE DABAR

LIETUVOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS KRONIKA

VI tomas. Pogrindžio leidinys

Sis tomas paskirtas Kronikos 10 metų sukakčiai paminėti. 688 psl., kieti viršeliai. Viršelis ir iliustracijos — seselės Mercedes. Išleido Lietuvos kronikos sąjunga, 6825 So. Talman Ave., Chicago, IL. Spausdino Kingsport Press, Kingsport, Tennessee 1983 m. Kaina su persiuntimu \$8.50.

Užsakymus siųsti:

Chicago, IL 60629

Amžinąjį Miestą geriausiai primins Romos sonetai

SACRA VIA

(Šventoji gatvė)

Parašė Alfonsas Tyruolis

Išleido „Ateitis“ su plačiais paaiškinimais. 48 pusl. Kaina \$1.50.

Gaunama „DRAUGE“

ANTANAS SALYS

RAŠTAI

II t.

Tikriniai vardai

Redegavo Petras Jonikas

Sios knygos pratarmėje rašoma, kad joje surinkta į krūvą A. Salio raštai, kurių pagrindinė tema yra tikriniai vardai. Leidinį išleido Lietuvių katalikų mokslo akademija, Roma 1983 m. 698 psl. Spaudė Italijoje. Kaina su persiuntimu \$37.50.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

RICHARD SCARRY

MANO ŽODYNAS

Sis daug spalvis iliustruotas leidinys lietuvių ir anglų kalba III-ji laida, paruoštas specialistų pedagogų, jau yra gautas „Drauge“. Jau praėjo visi metai kaip II-ji laida buvo išpildyta. Žodyną išleido JAV LB Švietimo taryba 1984 m. Kaina su persiuntimu \$11.50.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629

Midland Federal Savings and Loan Association

70 metų aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

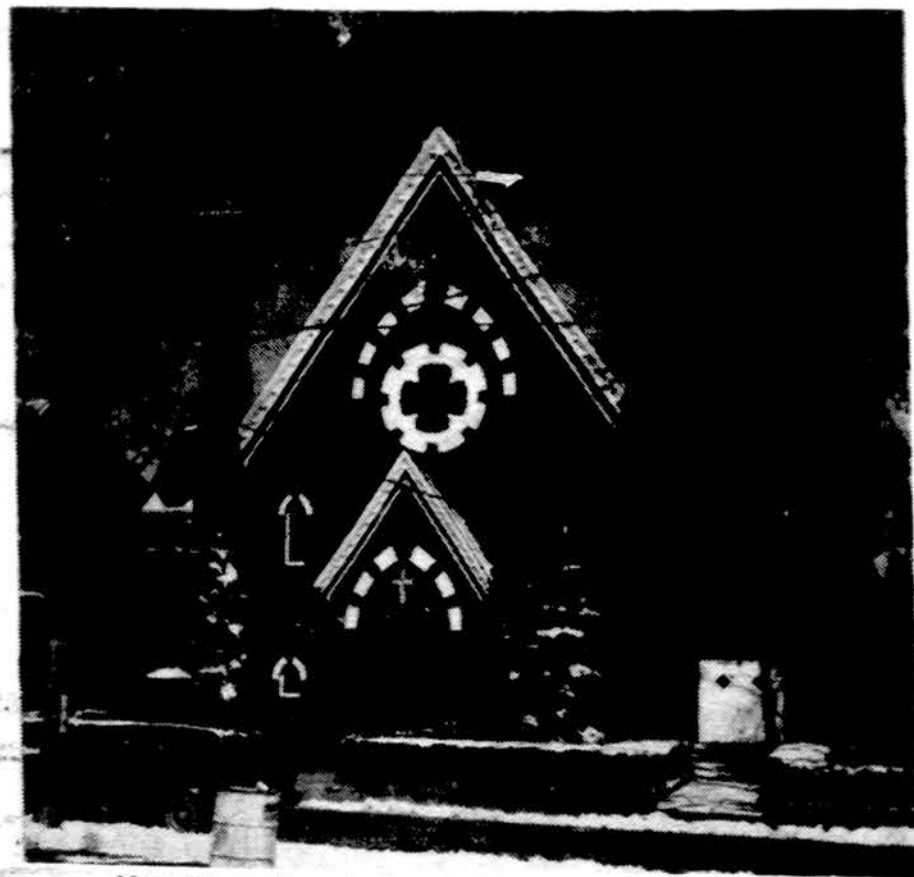
MARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

New Haven lietuvių Šv. Kazimiero parapijos bažnyčia. Nuotr. A. Lipčienės

MŪSŲ KOLONIJOSE

New Haven, Conn.

PARAPIJOS 75 METŲ JUBILIEJUS

Devyniolikto šimtmečio pabaigoje lietuviai pradėjo kurtis New Havene ir jo apylinkėse. Kiek jų kada yra buvę, tikslų žinių nėra. Sprendžiant iš lietuvių Šv. Kazimiero parapijos ir pirmųjų pamaldų vietovių, New Haveno lietuvių būrėsi East St. ir Grand Ave. rajonuose. Pasakojama, kad šio rajono gatvėse kadaise vyravusi lietuvių kalba. Kun. V. Valkaviciaus knygoje „Lithuanian Pioneer Priest“ sakoma, kad jau 1894 m. kun. J. Žebrys rašęs, jog 10 proc. lietuvių vaikų nebemokėjo lietuviškai. Didelė dalis lietuvių New Havene buvo kilę iš Prūsijos ir atsivežę protestantizmą ir jo tradicijas. Nepažinę lotyniško raidyno ir neskaite lietuviškos spaudos.

1895 metais balandžio 27 d. kun. Žebrio pastangomis įkurta Šv. Pranciškaus draugija New Havene. Draugijos ženklas — kaspinas 9 in. ilgio ir 2.5 pločio. Viena pusė ruda, kita juoda. Puošniais metaliniais kutais apačioje ir dviese kutosais, abiejose pusėse viršų auksu ir sidabro spalvomis. Užrašas tas pats vienoj ir kitoj pusėj: „Lietuviška vardan Šv. Pranciškaus draugystė“, uždėta 27 balandžio 1895 m. New Haven, Conn. Ant rudo voko, kuriame ženklas yra matomas siuntėjo adresas: M.A. Narkun, Manufacturer of Regalia, 162 Prospect St. Lawrence, Mass. Konkretus, apčiuopiamas tolimos New Haveno lietuvių praeities liudininkas, kurį su pagarba ir pasididžiavimu sau prie krūtinės segėsi praėjusio šimtmečio lietuvis svetimame krašte.

1906 m. draugijoj pradėta svarstyti savos parapijos kūrimo reikalas. Kodėl tik po vienuolikos metų pradėta galvoti apie savos parapijos kūrimą? 1894-1896 lietuvių parapijos buvo įsikūrusios kaimyninėse kolonijose Waterbury, New Britain ir Hartforde. Praslinkus dar porai metų, Šv. Pranciškaus draugija ėmėsi konkrečių žygių. 1908 m. pradžioje sukvietė lietuvių (vyrų ir moterų, nes draugija buvo vyrų) susirinkimą 521 Grand Ave. Išrinktas komitetas parapijos kūrimui ir žmonės aukoms rinkti bei lėšoms telkti. Susirinkime aukų surinkta 3.97 dol. Atsilyginus 1.50 dol. už vietą, susirinkimui parapijos reikalams dar liko 2.47 dol. Nėra žinių, koks žmonių skaičius tą sumą suaukojo. Nutarta susirinkimus kviešti kas mėnesį. Antrame susirinkime būsimos parapijos dangiškuoju globėju pasirinktas Šv. Kazimieras. 1908 m. kun. Juozas Žebrys važinėdavo iš New Britain laikyti šv. Mišių, kurios buvo aukojamos įvairiose vietose —

dabartinės parapijos netolimose apylinkėse.

Connecticut lietuvių parapijas kuriant, susidurta su komplikacijomis ir dažnai labai nemaloniomis. Tik New Haveno misijos ir parapijos kūrimas praėjęs gana sklandžiai, nes reikalus tvarkęs pats vyskupas John Nilan. Vėliau parapijon paskirtas kun. Konstantinas Šatkus. 1912 metais pasirašytas parapijos inkorporavimo dokumentas. Po poros savaičių parapija su komitetu nutarė pirkti seną lenkų bažnyčią Šv. Jono gatvėje. Parapijos izde buvo tik 966.70 dol., o už bažnyčią sumokėta 26,000 dol.

Būtina pastebėti ir pabrėžti dvių kunigų, taurių lietuvių, daug nukentėjusių, pastangas. Kun. Žebrio pastangomis ir skatinimu visos šešios lietuvių parapijos Connecticute įkurtos. Kun. Šatkus, lietuviškos parapijos reikalų gumo idėją skleisdamas, skandžiai nukentėjo kaip kunigas ir žmogus. Jo laikais nupirkta bažnyčia ir klebonija. Prasi-dėjo parapijos gyvas judėjimas religiška, tautiška, kultūriškai ir sociališka. Kuriamos organizacijos, draugijos, susivienijimai. Taip pat sporto ir dainos grupės.

Pirmojo pasaulinio karo metu parapijos klebono kun. Vincento Karkausko pastangomis Lietuvių Tautos fondui surinkta 10,000 dol. o parapijos skola sumažinta iki 13,500 dol.

1926 m. Eucharistiniam kongrese Chicagoje Lietuvai atstovavo arkivyskupas Jurgis Matulaitis. Ta proga aplankė lietuviškas parapijas. New Haveno Šv. Kazimiero parapijoj suteikė sutvirtinimo sakramentą.

Pokario metai parapijai buvo sunkūs. Daug lietuvių persikėlė gyventi kitur. Nežūrint to, parapija ryžosi pirkti kitią bažnyčią su klebonija, vieną kvartalą atstume, 339 Greene St., už 33,000 dol. Bažnyčiai buvo reikalingi dideli pertvarkymai ir remon-

tas. Teko perkelti vargonus, o jų vieton pastatyti pagrindinį altorių. Bažnyčios šventinimas ir pirmosios šv. Mišios atlaikytos vienur sakoma 1927 m. gruodžio 18 d., kitur Kalėdų dieną. Iki dabar bažnyčios vidus keitėsi kelis kartus. Išorė — nedaug. 1937 metais audros nuverstas bokštas — nebeatstatytas. 1961 metais prie bažnyčios pastatytas lietuviškas kryžius Lietuvos ir Amerikos laisvės kovose ir Sibire žuvusiems prisiminti.

Bažnyčioje tebėra originalūs vargonai, pastatyti 1874 m. Hook and Hastings iš Bostono. Šimto ir dešimties metų senumo! 1969 metais vargonai buvo išvalyti, atremontuoti ir sureguliuoti nepakeitus tono nei Hook and Hastings konstrukcijos. Jie yra vieni iš seniausių, geriausiai išsilaukiusių, puikiausių garsų vargonai New Havene.

Parapija per savo 75 metų gyvenimą yra patyrusi pakilimų ir nuosmukių. Šiandien ji yra stipri. Parapijos klebonas jau septyneri metai yra kun. Albertas Karalis. Parapičių skaičius padidėjo. Pajamos paško trigubai. Parapijos gyvenimas pagyvėjo. Klebono pastangomis atgaivinta buvusi Lietuvos Vyčių 50-toji kuopa, turinti daugiau kaip 120 narių. Daug organizacijų, draugijų parapijoj yra buvę ir išnykę. Kaip pradžioje minėta, pirmoji žinoma Šv. Pranciškaus draugija parapijos istorijoje dingo. Gal iš jos pasidarė Tretininkai, kurie dar ir šiandien parapijoj gyvi. Suorganizuota Šv. Onos draugija, Šv. Rožančiaus, Šv. Kazimiero — visos moterų. Maldos Apaštalavimo ir Tretininkų — bendros, bet valdybose tik moterys. Amerikos lietuvių Romos Katalikų sąjungos 33-čioji kuopa įsikūrusi 1917 m. Prieš 18 metų viename parapijos leidinyje priskaitoma 20 grupių. Šiandien 7-nios. Lietuvos Vyčių kuopa gausiausia. Veikia JAV Lietuvių Bendruomenės apylinkė ir ALRK s-gos 33-čia kuopa tarp 30-40 narių. Lietuvių Moterų federacijos klubas apie 17. Tretininkai renkas kas mėnesį. Labai negausios, bet dar gyvos Šv. Onos ir Šv. Rožančiaus d-jos. Susirinkimai lietuvių kalba vedami Lietuvių Bendruomenės, ALRK s-gos 33 kp. ir LMKF klube. Su pertraukomis yra veikusi lituanistinė mokykla, galutinai uždariusi 1971 metais.

Savaitės metu kas rytą 8:30 val. skaitytos šv. Mišios anglų kalba. Šeštadieniais 4 val. p.p. ir sekmadienį 8:30 val. ryte taip pat anglų kalba skaitytos. Sekmadieniais 10:30 val. giedotos lietuvių kalba. Daugiausia šeštadienio 4 val. Mišiose, sekmadienio lietuviškose pamaldose dalyvauja 30-40 žmonių. Pirmaisiais mėnesio sekmadieniais šios Mišios yra gausesnės — jose dauguma Lietuvos Vyčių dalyvauja, nes tuoj po pamaldų būna susirinkimai. Mišios ir kitos giesmės giedamos lietuvių ir lotynų kalbomis. Liūdna, bet tiesa — mirs-

tančių skaičius viršija gimstančių.

Šiais metais parapija aktyviai dalyvavo Šv. Kazimiero didžiajam minėjime Hartforde kovo 3-4 d., o kovo 11 d. savo parapijoj. Dabar pradėdama intensyviau ruošti savo parapijos 75 metų jubiliejui. Ruošimo komitete parapijos steigėjų nebėra — jų vaikai ir vaikaičiai tą padarys. Kas ruoš šimtą parapijos sukak-tį? Nedaug bebūs likę steigėjų vaikų. Ar parapija dar vadinsis Šv. Kazimiero lietuvių parapija? Tokios mintys ir klausimai ne viena dabartinę lietuvių parapiją persekioja. Bet praeitis išgyventa, Dievo keliai ateityje nežinomi —

lieka dabartis.

Minėjimas ruošiamas spalio 6 d., šeštadienį. Pradedamas šv. Mišiomis 4 val. p.p. Iš vyskupijos gautas pranešimas, kad arkivyskupas Whealon minėjime dalyvaus. Šeštą valandą vakare banketas Ambasador restorane Hamdene. Minėjimo komitetas prašo visų paramos jubiliejaus ruošimui. Kviečia visus parapičius jame dalyvauti, ypač pamaldose. Kviečia buvusius parapičius ir draugus Connecticute. Specialūs kvietimai nebūs siuntinėjami, tad visi kviečiami ir visi laukiami.

Lipčienė

A. + A. ZOSEI ŽUKAITEI mirus,

jos liūdinčioms seserims: JADVYGAI GAUDUSIENEI, dr. JANEI GLIAUDELIENEI, ALEKSANDRAI ŠVARIENEI su šeima, dr. CESEI ABARAVICIENEI su šeima ir brolienei TEKLEI ŽUKIENEI su šeima reiškia-me širdingą užuojautą.

ONA ir JONAS LIORONTAI

A. + A. ANDRIUI CIEMINIUI

netikėtai mirus, jo žmoną Oną, sūnus Arvydą ir Kornelijų su šeima ir kitus artimuosius ir draugus nuoširdžiausiai užjaučiame.

STASIS ir POVILAS ŠLAPELIAI
Cape Cod, Mass.

A. + A. PETRUI GALINAUSKUI mirus,

jo žmoną Agutę, sesers sūnus Edvardą ir Tomą nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liū-dime.

STASYS ir PRANUTĖ PATLABAI

A. + A. JUOZUI BAGDANSKIUI

mirus, nuoširdi užuojauta žmonai Birutei, dukrai ir sūnui bei artimiesiems.

ONA BAKAITIENĖ
VERUTĖ IR STASYS MYKOLAICIAI
JULIJA IR ZIGMAS SMILGAI

Po ilgos ir sunkios ligos mirė

A. + A. PETRAS GALINAUSKAS

Gyveno Chicago, Illinois, Marquette Parko apylinkėje. Mirė birželio 3 d., 1984 m., 9 valandą ryto, sulaukęs 86 m. amžiaus.

Gimė Lietuvoje, Šiauliu apskr. Amerikoje išgyveno 34 m. Pasiliko dideliame nullūdimė žmona Agutė (Jurksaitė), 2 sūnėnai Edvardas ir Romas su šeimomis, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Tauragės klubui, Liet. Pensininkų klubui ir Marquette Parko Liet. Namų Savininkų draugijai.

Kūnas bus pašarvotas antradienį, 3 val. popiet Lack-Lackawicz koplyčioje, 2424 West 69th Street.

Laidotuvės įvyks trečiadienį, birželio 6 dieną. Iš koplyčios 10:30 val. ryto bus nulydėtas į Lietuvių Tautines kapines.

Nuoširdžiai kviečiame visus: gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nullūde: Žmona ir sūnėnai

Laid direkt. Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

GINTARAS TAUTVYTIS

Gyvenimas okupuotoje Lietuvoje

Komunistų propaganda ir tilerovė

Leidėjų žody rašoma, kad "šios knygos rankraštis gautas iš Lietuvos prieš keletą metų. Autorius yra baigęs aukštąjį mokslą, gerai susipažinęs su Sovietų s-gos komunistų partijos programa. Keliis sykius buvo kalintas ir kentėjęs Sibire. Gintaras Tautvytis (slapyvardis)... Autorius knyga rašė slapta, rizikuodamas vėl patekti į Kalėjimą, Sibirį ar net gyvybės netekti".

Išleido Pasaulio Lietuvių archyvas, II-ji laida, Chicago, Ill. 230 psl. Kaina su persiuntimu \$10.00.

Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 W. 63rd St.,
Chicago, IL 60629

Brangiam prieteliui

A. + A. JUOZUI BAGDANSKIUI mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia jo žmonai Birutei, dukrai Ramunei, sūnui Alvydui ir jų šeimoms.

DIMINSKIŲ ŠEIMA

Mielam klubo nariui

A. + A. JONUI ARDICKUI mirus, visiems artimiesiems ir jo draugams gilaus liūdesio valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia

CICERO LIETUVIŲ MEDŽIOTOJŲ IR ŽUVAUTOJŲ KLUBAS

A. + A.

MAGDALENAI LUKASEVIČIENEI

mirus, mūsų tarybos direktorių Vinčą Luką ir jo artimuosius nuoširdžiai užjaučia

AMERIKOS LIETUVIŲ BIBLIOTEKOS
LEIDYKLOS DARBUOTOJAI

Brangiai motinai

A. + A.

MAGDALENAI LUKASEVIČIENEI

mirus, bičiulį Vinčą su šeima nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdimė.

ANTRAS KAIMAS

E U D E I K I S

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

DOVYDAS P. GAIDAS ir GERALDAS F. DAIMID

TRYŠ MODERNIŠKŲS KOPLYČIOS

4330-34 So. California Avenue

Telefonai LA 3-0440 ir LA 3-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — YArds 7-1741-2

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME

TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago — 476-2345

1410 So. 50th Av., Cicero — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNOS LACKAWICZ

Laidotuvių direktoriai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. — 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

Laidotuvių Direktoriai

1446 South 50 Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

7 Drive-in Tellers

Open 6 days a week

Open Friday evenings, 5 P. M. to 8 P. M.

Instead of Thursday evenings

MARQUETTE NATIONAL BANK

64th and So. Western Avenue

Main Bank — 6316 South Western GR 6-5100

APLINK MUS

x „Draugo“ administracija praneša, kad nuo liepos 1 d. prenumerata pakeliama trimis doleriais metams. Kas užsimokės iki liepos 1 d., mokės senąją kainą. Po liepos 1 d. „Draugas“ bus 53 dol. metams.

x Rūta (Kleinaitytė) ir Arnoldas Končaii gegužės 21 d. Hinsdale ligoninėje susilaukė dukters, kuriai parinkti Aurelijos Rūtos vardai. Motina ir dukteris sveikos ir jau namuose. Naujagimė džiaugiasi vyresni broliukai Robertas ir Ričardas, iš naujo seneliais tapę Petas ir Marija Kleinaičiai ir Antanas ir Marija Končaii.

x Chicago Lietuvos Taryba ateinančių sekmadienį, birželio 10 d., rengia baisiojo Birželio minėjimą. Šv. Mišios bus 10:30 val. Šv. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis. Salėje 11:30 val. bus minėjimo akademija ir programa. Visi kviečiami dalyvauti ir prisiminti tas liūdnas tremimų dienas.

x Balzeko Lietuvos kultūro muziejuje birželio 22 d., penktadienį, 6 – 8:30 val. vak. bus paminėtas dail. Petro Rimšos gyvenimas ir darbai. Paskaitą skaitys Daiva Karužaitė-Gogola. Pradžią paskaitos bus 7 val. vak. Paroda bus nuo birželio 22 d. iki rugsėjo 20 d.

x Sv. Vardo vyrų draugijos susirinkimas Šv. M. Marijos Gimimo parapijoje bus po 8 val. sv. Mišių ateinančių sekmadienį, birželio 10 d. Po pamaldų parapijos salėje bus pusrūčiai ir trumpas susirinkimas.

x L. D. K. Birutės draugijos narių susirinkimas bus birželio 10 d., sekmadienį, 11 val. ryto Jaunimo centro posėdžių kambaryje. Po posėdžio, 12 val. bus istoriko J. Dainausko įdomi paskaita. Kviečiamos draugijos narės, ramovėnai, viešniečiai ir svečiai.

x U. Lenkevičienė, Chicago, Ill., lankėsi „Drauge“, įsigijo naujausių leidinių, gražino laimėjimų šakneles ir kartu įteikė 10 dol. auką. Labai aciū.

x Vytautas Juodišius, Chicago, Ill., lietuviško žodžio ir knygos mylėtojas, rėmėjas, vėl apsilankė „Drauge“ ir pasirinko įvairiausių leidinių už 130 dol.

x M. Kacevičius, mūsų rėmėja, Janina Stanislovaitienė, gyv. Chicagoje, atvyko į „Draugą“, įsigijo naujausių leidinių, gražino „Draugo“ vėjais lėšų telkimo laimėjimų šakneles ir kiekvienas paaukojo po 10 dol. Labai dėkojame.

x KVIETIMAS! KASOS, Lietuvių Federalinės Kredito Unijos Marquette Parko įstaigos namų atidarymas bus birželio mėn. 9 dieną, šeštadienį, 10 val. ryto nuosavuose namuose, 2615 West 71st Street. Kviečiame visus narius ir svečius apsilankyti, susipažinti, pasisvečiuoti. Kasos namų atidarymo Marquette Parke programa, lauksime narių bei svečių ir Cicero įstaigoje (10:00 iki 12:00), 1445 So. 50th Avenue.

(sk.).

x Prel. Vl. Butvilos aprašo iliustracijai reikalingos nuotraukos. Jai kas turėtų ir norėtų paskolinti, prašoma šių nuotraukų: kun. Vl. Butvila prelado aprėduose, Utenos bažnyčios, Šv. Petro ir Povilo bažnyčios Panevėžyje, Panevėžio katedros ir grįžusio iš Sibiro. Nuotraukas siųsti šiuo adresu: V. Liulevičius, 6540 So. Campbell Ave., Chicago, Ill. 60629. Nuotraukos po panaudojimo bus gražintos.

x Kr. Donelaičio lituanistinių mokyklų jubiliejiniai metai – dvidešimt penkeriems metams mokyklos sukaktis paminėti leidinyje. Gausiai iliustruotas so mokyklos istorijos ir veiklos aprašymais. Gale pridėtas mokyklos metraštis, kaip leidžiamas kiekvienais metais. Jubiliejinio leidinio yra 160 psl., o metraščio 128 psl. Didelio formato, gražiai Mortono spaustuveje atspausdintas. Jubiliejinį leidinį redagavo Danutė Bindokienė, metraštininkė – Regina Kučienė. Viršelis Jono Maleiškos, nuotraukų dauguma J. Tamulaičio. Metraštininkė – Asta Kizytė.

x Alė ir Stasys Briedžiai, gyvenantieji Burr Ridge, Ill., neseniai lankėsi Floridoje ir grįžo patenkinti gražiu oru ir puikia viešnage. Tai buvo Stasio Briedžio tarnybinė ir poilsio kelionė, nes Stasys yra direktorius Desoto, Inc., cheminėje įmonėje ir retkarčiais turi važinėti tarnybiniais reikalais.

x A. A. kun. Justino Klumbio amžinybėn iškeliamoji 7 metų sukakties proga, birželio 16 dieną 9:30 val. jėzuitų koplyčioje bus laikomos šv. Mišios. Kun. Romanas Klumbis kviečia gimines ir bičiulius jose dalyvauti.

x V. Kavaliūnas skaitys paskaitą tema „Žmogus literatūrinėje srovėje“, šios vasaros Mokytojų ir jaunimo studijų savaitės Dainavoje metu.

x E. Kalvynas, Worcester, Mass., gražino laimėjimų šakneles su 16 dol. auka dienraščiui. Po 12 dol. atsiuntė Ada Skučienė, Lake Worth, Fla., E. Janušienė, Omaha, Nebraska. Labai aciū.

x Kun. V. Krisčiūnevičius, Southfield, Mich., Adomas Sketeris, San Jose, Cal., R. Vaitkus, Paradise Valley, Ariaz, Z. Sipavičius, Gulfport, Fla., A. Stankevičius, Melrose Park, Ill., Kazimieras Laucius, Chicago Ill., Gertrude Slaby, Powers Lake, Wisc., gražino „Draugo“ lėšų telkimo vėjais laimėjimų šakneles ir kiekvienas paaukojo po 15 dol. dienraščiui paramai. Labai aciū.

x Inž. Juozas ir Stefanija Barkai, Beverly Shores, Ind., mūsų garbės prenumeratoriai, dr. Rimvydas ir Giedrė Sidriai, Streator, Ill., Austra Puzinas, San Mateo, Cal., Antanas Stankus, Stuart, Fla., B. Simukėnas, Grand Rapids, Mich., Stasys Ramonas, Flemington, N. J., Kazimieras Mažonas, Cleveland, Ohio, gražino laimėjimų šakneles su 15 dol. auka. Visiems nuširdinami aciū.

x Ieškoma sekretorė-ius lietuviškai įstaigai New York. Pageidautina, kad laisvai valdytų lietuvių ir anglų kalbą, mokėtų gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komunikuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindinai apima mašinarinio darbus, siuntų pakavimą bei prašymų pildymą ir išsiuntimą ir kitus techniškus-administracinius rūpesčius. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziume: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

(sk.).

Naujai išrinkta ALIAS Chicago skyriaus valdyba. Iš kairės: Edvardas Lapas – vicepirmininkas, Vytautas Peseckas – pirmininkas, Onutė Požarniukaitė – išdininkė, Vladas Tamošiūnas – vicepirmininkas ir Pranas Naris – sekretorius.

CHICAGOJE IR APYLINKĖSE

CHICAGOS LIETUVIAI ABITURIENTAI 1984 METŲ LAIDOS

Šie abiturientai dalyvavo susitikime – susipažinimo pokylyje Sabre Room salėje birželio 3 d.

Dalia Čepelytė, Onos ir Roberto Čepelių dukterė, baigė Amos Alonzo Staggs aukštesniąją mokyklą. Mokykloje buvo Vokiečių klubo sekretorė ir Physical Education vadovė. Šiais metais baigė Lemonto Maironio aukštesniąją mokyklą antra mokinė. Yra Aušros Vartų tunto vyr. skautė ir Šatrijos draugovės draugininkė. Skambina pianinu ir kanklėmis. Laisvalaikį lošia lauko tenisą, čiuožia ir slidinėja. Rudenį pradės studijuoti odontologiją Loyolos universitete.

Natalija Mackevičiūtė, Nijolės ir Antano Mackevičių dukterė, baigė Morgan Park Academy. Buvo 1983 Chicago History Fair finalistė, laimėjo 1983 Mathematics Book Award ir pasižymėjo kaip Illinois State Scholar. Priklausė field hockey komandai, buvo tinklinio komandos vadovė ir dalyvavo jaunimo Jungtinių Tautų organizacijoje. Natalija baigė Chicago aukštesniąją lituanistinę mokyklą. Yra Aušros Vartų tunto skautė. Šoka Vytėių tautinių šokių grupėje. Rudenį studijuos elektros inžineriją.

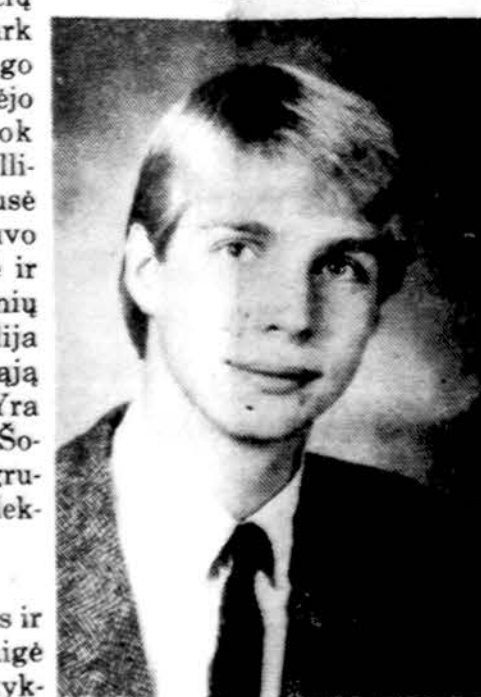
Vilija Vieraitytė, Mildos ir Zenono Vieraičių dukterė, baigė Marijos aukštesniąją mokyklą. Buvo šios mokyklos lietuvių Rūtos ratelio sekretorė. Buvo aprašyta knygoje

„Who's Who Among American High School Students“. Vilija baigė Marquette Parko pradinę ir Kristijono Donelaičio aukštesniąją mokyklą. Lankė Pedagoginį Lituanistikos institutą. Yra ateitininkė. Šoka Lietuvos Vytėių tautinių šokių grupėje. Rudenį studijuos University of Illinois, Urbanoje.

Vytas Suopys, Onos ir Vyto Šuopių sūnus, baigė Fenwick aukštesniąją mokyklą. Laimėjo Presidential Academic Award, pasižymėjo kaip Illinois State Scholar ir National Merit commended studentas. Priklausė Sachmatų klubui. Math klubui ir Kompiuterių klubui. Vytas baigė Melrose Parko pradžios lietuvinę mokyklą. Rudenį studijuos elektros inžineriją ir kompiuterių mokslą Illinois universitete, Chicagoje.

Liudas Venclovas, Ritos ir Liudo Venclovų sūnus, baigė Deerfield aukštesniąją mo-

kyklą. Buvo šios mokyklos garbės sraštoose. Lošė teniso komandoje ir dalyvavo 1983-84 metų Illinois valstijos teniso čempionate. Liudas priklausė moksleivių ateitininkų organizacijai – yra Prez. Stulginskio kuopos kopirmininkas. Praeitą vasarą buvo sporto vadovas Jaunųjų ateitininkų stovykloje. Rudenį studijuos istoriją ir politinius mokslus Indianos universitete.

PREL. L. TULABOS PAGERBIMAS

Vyskupo Vincento Brizgio ir Marijos bei Antano Rudzių rūpesčiu Chicagoje birželio 3 d. Jaunimo centro kavinėje buvo suroštas prel. Lado Tulabos, švenčiančio aukštinę kunigystės sukaktį, pagerbimas. Į pagerbimą susirinko gausus būrys jubilato gerbėjų.

Pagerbiant sukaktuvinišką, vadovaujant sol. Bern. Prapuoleniui, jubilato krikštasiūniui, sugiedota „Ilgiausių metų“. Svečiai buvo pavaišinti. Sveikinimo žodį tarė kun. Ignas Urbonas, jubilato mokslo draugas. Kun. Urbonas išskėlė prel. Tulabos gabumus, mokslinius ir kūrybos laimėjimus.

Sveikino ne tik mokslo draugų, bet ir Kunigų Vienybės vadur.

Inž. K. Pabedinskas jubilatą sveikino Chicago ateitininkų sėdaraugiu vardu, o taip pat ateitininkų federacijos vado vardu. Išskėlė prel. Tulabos svarbų vaidmenį paruošiant Vatikane šv. Kazimiero minėjimą. Pabrėžė, kad prel. Tulabos pastangų dėka Vatikano iškilmėse gausiai girdėjosi lietuvių kalba ir Lietuvai brangūs žodžiai.

Gen. vicekonsulė M. Kriaučiūnienė sveikinimo kalboje išskėlė, kad lietuviai kunigai vis dirbo dviguba darbą – bažnytinį ir lietuvišką visuomeninį.

Vysk. V. Brizgys savo sveikinime pažymėjo, kad šalia oficialios atstovybės Romoje mes turime dar neoficialią faktišką atstovybę prel. Tulabos pastangos, Vatikane šv. Kazimiero jubilėjaus iškilmėse vargu ar būtų buvusios taip dingus. Daugelis klausimų buvo išrišta beveik kasdien prel. Tulabai lankantis Vatikane, kalbant su popiežium. Popiežius yra buvęs sveičias prel. Tulabos, atsilankęs į Šv. Kazimiero kolegiją. Prel. Tulaba turi daug stiprių ryšių su Romos valstybininkais. Romoje prel. Tulaba yra įtakingas asmuo net už lietuvių vyskupus. Dabar mes lietuvių Vatikane turime tokią įtaką, kokios lietuvių niekada neturėjo.

Sol. Br. Prapuolenis atlikdamas meninę dalį, pagiedojo giesmę į Šiluvos Mariją. Liaudiskomis nuotakomis pagiedojo ir antrą giesmę į Mariją. Pianinu palydą sudarė Ald. Prapuolenytė. Programą

sklandžiai pravedė M. Rudienė. Jėzuitų vardu kalbėdamas kun. J. Borevičius jubilatą pavadino mylimu Dainavos šalies sūnumi. Išeivijos lietuvių, drauge ir jėzuitai džiaugiasi prel. Tulabos laimėjimais einant didžiojo kunigo keliu, dirbant pavergtai Lietuvai.

Prel. L. Tulaba, sutiktas svečių pagarbiu plojimu, dėkojo minėjimo rengėjams ir visiems susirinkusiems už jaudinančią nuosirdumą. Nupaskojo savo kelią į kunigystę, pažymėjo, kaip vyskupas nulėmė savo žodžiu, kad turi ginti studijas.

Vadovaujant kunigų seminarijai Vilniuje, o vėliau Šv. Kazimiero kolegijai, buvo daug sunkumų, bet niekada nebuvo prarasta viltis. Jaučiant daugelio žmonių prielankumą, sunkesnėse valandose buvo didelė pagoda. Daugelis širdžių lydėjo meile ir malda; tas padėjo siekti laimėjimų darbe. Dėkojo už šią džiaugsmo šventę.

M. Rudienė iškalbiškai daugelį sveikinimų, atsiųstų raštu. Užbaigos žodį pasakyti buvo pakviestas Joe Meegan. Jis priminė, kaip besilankantieji Romoje turėjo progos patirti prel. Tulabos prielankumą. Dėkojo, kad jam buvo suroštas pagerbimas. Į sveikintųjų eiles savo nuosirdžiu žodžiu įsijungė dr. J. Valantiejus. St. Pieza paliudijo, kad jis pats stebėjo, kaip buvo vertingas prel. Tulabos darbas Romoje.

Ant. Rudis išryškino prel. Tulabos pasiaukojimą. Jis yra uolus kunigas, bet drauge ir sumanus diplomatas. Net iš amerikiečių, Kersteno grupės žmonių teko girdėti, kad prel. Tulaba – retų „ugebėjimų“ žmogus. Dėkojo visiems susirinkusiems jį pagerbti.

J. Pr.

ALIAS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS

Gegužės 18 d. Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos Chicago skyrius susaukė pirmą 1984 m. visuotinį narių ir moterų pagalbinių vienetų susirinkimą, kuriame dalyvavo apie 60 asmenų. Skyriaus pirmininkas Vytautas Peseckas, atidaręs susirinkimą, pristatė naują dvejų metų valdybą, kuriai jis pats turės pirmininkauti. Kiti valdybos nariai yra Vladas Tamošiūnas, Edvardas Lapas, Onutė Požarniukaitė ir Pranas Naris. Šios valdybos pirmas aktas bus pavadimas Kostui Burbai, Algirdui Didžiuliui ir Alfonsui Pargauskui, Chicago skyriaus nariams, suredaguoti laisvą ir užmegstį ryši su ALIAS centro valdyba, kuri nerodo jokių gyvybės žymių. Griežto ir reikalaujantio tono laiškas buvo išsiųstas, tačiau atsakymas dar nebuvo gautas.

Vicepirmininkas sporto ir kultūros raikalams Edvardas Lapas pranešė, kad birželio 24 d., Joninių vakare, yra užplanuotas piknikas Ateitininkų namų rajone. Galutinė programa bus paskelbta vėliau. Taip pat jis padarė pasiūlymą suorganizuoti bendros veiklos ratelius: sachmatų, kortų, teniso, grybavimo ir panašiai.

Vytautas Peseckas tuo tarpu supažindino su inž. Algirdu Idiku, Brazilijos Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos skyriaus pirmininku. Jis savo skyriaus narių vardu pasveikino visus čia susirinkusius ir perdavė geriausias linkėjimus mūsų veikloje.

Inž. Kostas Burba paprašė visų paremti Clevelando Coliseum ruošiamą šokių šventę. Išdininkė Onutė Požarniukaitė paragino visus narius nedelsiant apsimokėti savo nario mokesčius.

Tolimesnėje programos dalyje buvo parodytas filmas, padarytas okupuotoje Lietuvoje, apie Stepono Dariaus ir Stasio Girėno skridimą per Atlantą ir užplanuotą nusileidimą Kauno aerodrome po maždaug 4,900 mylių ore. Tačiau

Dievo nebuvo lemta tuos didelius planus įvykdyti, ir tie du Lietuvos didvyriai nuo Soldino miško Vokietijoje pasiekė Kauną mediniuose karstuose, kurie buvo sutikti su širdgėla didelės lietuvių minios. Dar ir dabar tebevyksta ginčai, kodėl jie taip tragiškai užbaigė savo kelionę: ar tai buvo pilotų klaida, ar juos nutupdė vokiečių kulka?

Po filmo visi buvo pakviesti pasivaikinti kavute su pyragaičiais. Man ta proga teko trumpai pasikalbėti su svečiu iš Brazilijos inž. Algirdu Idiku. Algirdas yra Brazilijos skyriaus pirmininkas. Jo skyriuje yra 20 narių. Juozo Rimkevičiaus paragintas, jis pažadėjo aptarti ateinančiais metais Chicagoje ruošiamą simpoziumą ir galimybės prie jo prisidėti. Jis neseniai atskrido į Chicago ir čia žada pabūti iki š. m. rudens. Taip pat ir jo skyriaus ryšiai su ALIAS centru Los Angeles yra nutrukę. Algirdas gyvena ir dirba Sao Paulo mieste, kur klimatas yra šiltas ir malonus: temperatūra svyruoja nuo 5 iki 35 laipsnių Celsijaus. Oras yra sausas, tai ir aukštesnė temperatūra yra lengvai pakeliamas. Prieš kiek laiko pragyvenimas buvo labai geras, bet paskutiniu metu Brazilijos ekonomija smarkiai pašijo. Vietiniai brazilai užsieniečius gerbia ir tarpusavyje santykinai yra šilti ir draugiški. Mokslas yra aukštai pastatytas. Ten naudojama portugalų kalba nesudaro jokių sunkumų.

Petras Kiršinas

SUVALKIEČIŲ DRAUGIJOS VEIKLA

Chicago Lietuvos Suvalkiečių draugijos ilinins narių susirinkimas įvyko balandžio 27 dieną Anelės salėje. Pirmininkas Leonas Vasiliavas atidarė susirinkimą ir pasveikino visus narius, nes buvo gana gražus būrys susirinkusių.

Nutarimų raštininke Eugenija Strungienė perskaitė susirinkimo protokolą ir kitus užrašus, kurie buvo priimti vienbalsiai. Į draugiją įstojo vienas naujas narys – Joseph Skeivys. Narys buvo priimtas vienbalsiai. Buvo pranešta, kad serga Mary Miezis ir Joseph Pagudaitis. Jiems palinkėta greit pasveikti, be to, jiems įteikta ligonio dovanelės. Valdyba pasveikino visus narius susirinkusius Motinos dienos proga, palinkėjo gražiai praleisti šventes su savo šeimomis. Po susirinkimo buvo vaišės, kurios buvo paruoštos Motinos dienos proga. Nariai vaišinos ir buvo malonūs pasikalbėjimai. Nariai pasivaikinę skirstėsi namo.

Kitas narių susirinkimas bus birželio 22 dieną Anelės salėje.

Eugenija Strungienė

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63rd Street
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-5182

Kasdien 9–6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą

Advokatas JONAS GIBAITIS
6247 S. Kodzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. – 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštad. 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
(Ostrauskas)

1000 Jorie Blvd., Suite 364
Oak Brook, IL 60521
Tel. Ofc. 325-3157
Tel. Rez. 325-6582

Valandos pagal susitarimą

ARAS
Dengiamie ir taisome visų rūšių STOGUS.
Su aukštu patikimumu, esant apdrūstam. Pats prižiūri darba.
ARVYDAS KIELA
737-1717